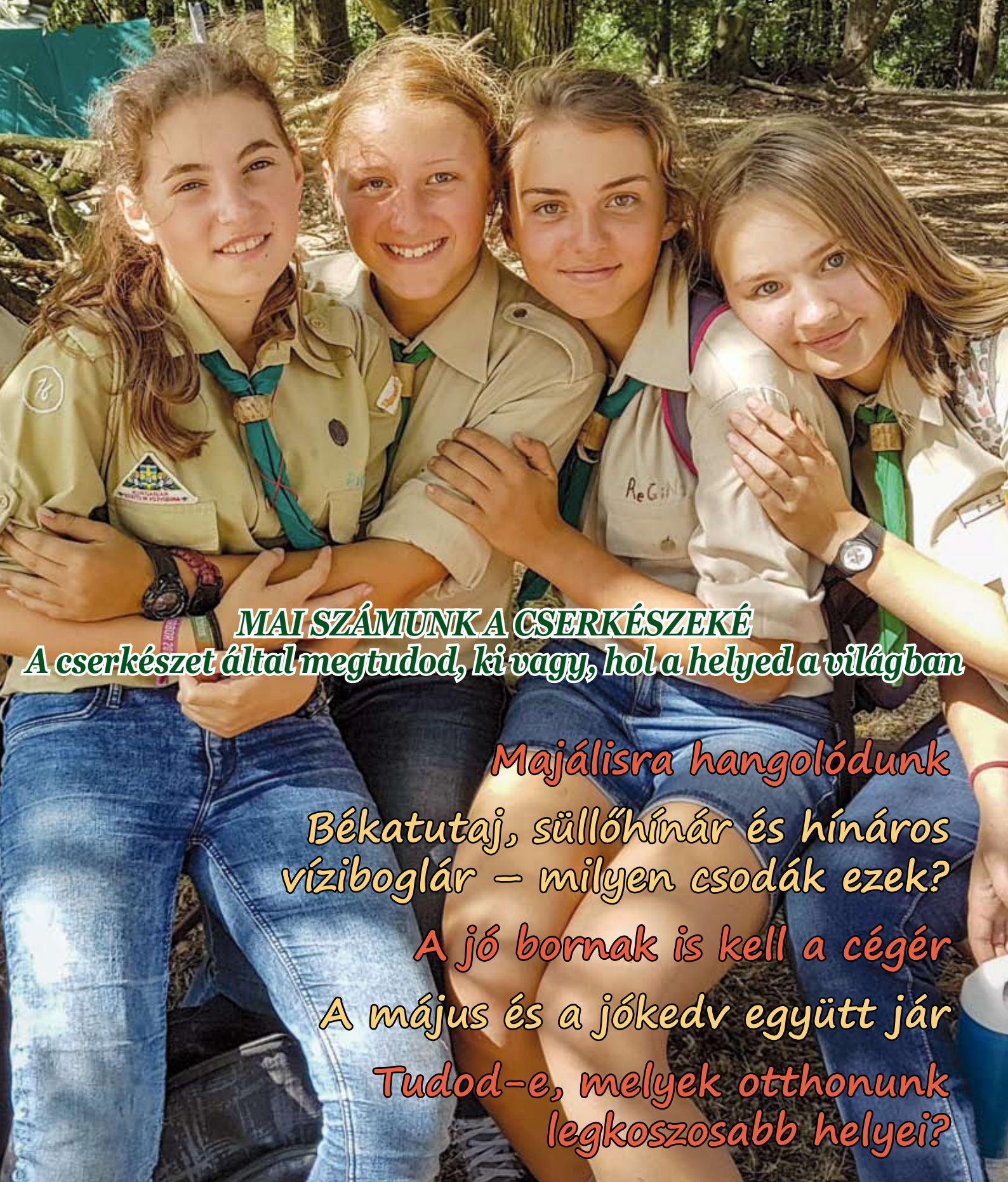

Jó Pajtás

2018. IV. 26.

72. évf., 14. szám

MAI SZÁMUNK A CSERKÉSZEKÉ

A cserkészlet által megtudod, ki vagy, hol a helyed a világban

Majálisra hangolódunk

*Békatutaj, süllőhínár és hínáros
víziboglár – milyen csodák ezek?*

A jó bornak is kell a cégér

A május és a jókedv együtt jár

*Tudod-e, melyek otthonunk
legkoszosabb helyei?*

Helyesírásból kitűnőek

Lezajlott a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny vajdasági döntője

Április 15-én, vasárnap délelőtt lezajlott a Simonyi Zsigmond helyesírási verseny vajdasági döntője Újvidéken. A verseny házigazdája az idén is – már sokadszor – a helybeli Petőfi Sándor Általános Iskola volt. A vajdasági döntőről a nyolc legjobb eredményt felmutató diák utazhat Budapestre, a verseny döntőjére, amely a tervek szerint 2018. május 26-án lesz.

A Magyar Nyelvtudományi Társaság az Eötvös Lóránd Tudományegyetem Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézetének támogatásával immár sokadszor hirdette meg a Kár-

pát-medencei helyesírási versenyt, melyen részt vehetnek a határon túli általános iskolák magyar tagozatainak felsősei. A verseny vajdasági koordinátora az Újvidéki Módszertani Központ.

A továbbjutók névsora:

Árok Anna, 7. osztály, J. J. Zmaj Á. I., Magyar-kanizsa, felkészítő tanár: Simonyi Gyöngyi
Kollár Melitta, 7. osztály, Csáki Lajos Á. I., Topolya, felkészítő tanár: Nagy Majlát Ágota
Tót Bagi Kincső, 6. osztály, Hunyadi János Á. I., Csantavér, felkészítő tanár: Lengyel Andrea
Lázár Anna, 7. osztály, J. J. Zmaj Á. I., Magyar-

kanizsa, felkészítő tanár: Simonyi Gyöngyi
Dudás Karolina, 7. osztály, Samu Mihály Á. I., Óbecse, felkészítő tanár: Józsa Zsuzsanna
Csízik Boglárka, 8. osztály, Stevan Sremac Á. I., Emlékiskola, Zenta, felkészítő tanár: Kormányos Katona Gyöngyi
Horvát Ervin, 8. osztály, Stevan Sremac Á. I., Emlékiskola, Zenta, felkészítő tanár: Kormányos Katona Gyöngyi
Oláh Bálint, 8. osztály, Ady Endre Á. I., Torda, felkészítő tanár: Csernoh Angéla.

Fotó: Újvidéki Módszertani Központ

A döntő résztvevői

Majálisra hangolódunk

Dédszüleitek korában nagyon elterjedt volt a májusfaállítás szokása, ami némi szünet után visszatérni látszik. Különösen a művelődési egyesületek igyekeznek megmenteni a feledésbe merülő népszokásokat.

De minek májusban fát állítani, amikor egyébként is zöldbe borul a természet? A jogos kérdés magyarázatául szolgáljon, hogy a néphit szerint a Szent Jakab és Szent Fülöp mellé szegődött Valburga vándorbotja kizöldült, fehér virágai jelezték szüzi tisztaságát. A májusfák fehér virágának színe ma is a lányok szüzességét reprezentálja. A májusfák alatt a jelenlévők táncra perdülnek, a táncmulatságon kívül ügyességi versenyekre kerül sor. A leggyakoribb erőfitogtatás, amikor a virtuskodó legények felmásznak a lehántolt kérgű májusfákra, melyek tetejéről megpróbálják lehozni a papírszalagokat, díszeket, a rákötözött édességeket, palackos italokat vagy a selymekendőt. Más magyarázatok szerint a májusfaállítás elsősorban európai, főleg germán eredetű hagyomány, és szélesebb körben csak a középkortól kezdődően terjedt el, a hozzá kapcsolódó ünnepek, vigasságok azonban valószínűleg az ősi indiai és egyiptomi termékenységi fesztiválokban gyökereznek.

A májusfa szertartása és a májusfatánc a megújuló élet szimbóluma. A májusfaállítás szokását magyar nyelvterületen a temesvári Pelbárt említi először, a 15. században. Bár alapvetően nálunk is a tavaszköszöntés kelléke volt, a nyugat-európaítól eltérő szokás alakult ki. A termékenység jelképének tekintett májusfákat, olykor szerelmi ajándékként, főleg legények állították a kiszemelt leányoknak. A csinosabb leányzók több fát is kaphattak. Akinek viszont egyetlenegy sem jutott, elhagyatottnak, árvának érezhette magát. Sok helyütt csak a komoly udvarlók állítottak májusfát. A fákat a nőiességet megjelenítő színes kendőkkel, szalagokkal, virágfüzerekkel, zöld ágakkal díszítették. Sokféle májusfaváltozat ismert, vidékenként más és más. Erdélyben zöld lombokkal és ágakkal

jelképezik, Nyugat-Magyarországon lehántolt kérgű, magasra nyúló, kis lombkoronájú fák vagy póznák állítása dívik, az Alföldön és Észak-Magyarországon a közepes méretű lombos fák szolgálnak májusfaként. Manapság egyes települések fő-, vagy jellegzetes terein egy közös májusfát állítanak fel, mellyel a közösséghez való tartozást, az összefogást kívánják kifejezni.

N-a

Következő számunk közvetlenül a május 1-jei ünnepek után, május 3-án jelenik meg, a szokásos terjedelemben. Tekintettel az ünnepnapokra, lapunk korábban kerül nyomdába, mégis várható, hogy a kiállítás miatt késve érkezik az iskolákba. Megértésüket kérjük!

Májusban öt alkalommal jelentkezik a Jó Pajtás, majd júniusban kétszer, a tanévet hagyományosan dupla terjedelemben zárjuk.

Kapható még Tigrislélek kötetünk, melyet a 021/557-304-es telefonszámon, vagy a plasman@magyarszo.rs e-mail címen lehet megrendelni. A vajdasági novellairodalom antológiája 400 dinárba kerül.

A május és a jókedv együtt jár

A május elsejéről, azt hiszem, mindannyiunknak az erdő, a madárdal, a rügyező fák, az orgonailat, a kirándulás, a jókedv, a vidámság jut az eszébe, mint ahogyan Aranyosi Ervin írja a versében.

Eredetileg a munkásság nemzetközi ünnepe, a nyolcórás munkanapért folytatott harcban született, de a májusfa, a vidám fölvonulás, és az azt követő mulatság az ókori istenségek tiszteletére rendezett ünnepségeket idézi a mai napig.

Manapság is a fiatalok állítanak föl májusfát a falu vagy a város központjában.

Valamikor a fűvőszemnek ébresztett bennünket, hogy aztán kimenjünk a természetbe, a Tisza-partra, hogy ott ünnepeljünk. Igazi népünneplés volt.

Manapság is ünneplünk, hogy hogyan, elmesélik az óbecsei Samu Mihály iskola hetedikesei, **Józsa Zsuzsanna** magyartanár nő tanítványai: **Sós Ákos, Drapos Evelin, Simon Mária, Pál Andrea, Selymes Nikolett**a és **Oroszlámos Réka**.

Ákosék négyen vannak barátok, s mindannyian ott ünnepeltek az egyik barátjájék tanyáján.

– A cserkészek épületével szemben van az a hatalmas szállás – meséli –, ahol mi szórakoztunk tavaly, bográcsot főztünk. Az egyik barátom, Áron, aki a legnagyobb sajnálatomra már Ausztriában él, szólt, hogy szedjünk még szénát a tűzre, hogy még jobban forrjon a paprikás. Közben a bogrács állványa leszakadt. Ő fogta a forró bográcsot, míg

nem készítettünk új állványt. Közben sokat nevtünk... Támadt egy jó ötletünk, hogy kivisszük az út szélére az asztalt, a székeket, az ebédünket. Aki csak arra ment, mindenki integetett nekünk. Mivel túl gyorsan akartuk megfőzni a paprikást, mind elforrt a leve. Ebéd után jókedvünk támadt, valaki kitalálta, dobáljuk föl a műanyag székeket úgy, hogyha leesik, talpra álljon, mint a macska. Amikor megjött a barátom anyukája, s látta a ripityára tört székeket, nem haragudott, de megjegyezte, hogy össze lehet ragasztani. Később még bicikliztünk, találtunk jó pecahelyet, s fogtunk is annyi halat, hogy megsütöttük vacsorára. Mondhatom, nagyon jól szórakoztunk, sokat nevtünk.

Evelinék Szenttamásra szoktak menni majálisozni.

– Mi a családdal mindig Szenttamásra, a mamámékhöz megyünk május elsején. Ilyenkor hazajönnek az unokatestvéreim is Magyarországról, s együtt van a család. Tavaly nagyon meleg volt, s bent játszottunk a szobában. Fociztunk is, s eltörött a nagy kedvenc vázája. No, nem haragudott, de elhatároztuk, hogy a szülinapjára veszünk neki egyet. Míg mi játszottunk, apák elkészítették a paprikást. Jól eltelt az a nap, sokat játszottunk.

Mariék tavaly a Tiszán töltötték a május elsejét.

– Az ismerőseinkkel jól elszórakoztunk – emlékezik vissza –, ugyanis ott volt a barátnőm is. Sokan összejöttek, fociztunk a fiúkkal, meg kiütöcskéztünk is. A felnőttek, a férfiak meg is fürödtek, habár a Tisza vize május

elsején még nemigen való fürdésre. Közben vicceket meséltünk, jókat nevtünk. Persze, eljött a szimpátiám is.

Andrea is a családdal ment ki május elsején szórakozni.

– Mi a csatorna mellett pecáztunk május elsején, sajnos egy traktor megzavarta a horgászokat, s így nemigen fogtak halat. No, ez nem akadályozta meg a felnőtteket a szórakozásban, meg mi is szívesen hallgattuk a vicceket. Apukám sok viccet tud, s azon derültünk a legtöbbet, hogy először a vicc csattanóját mondja el.

Nikoletták egy gyümölcsösben élvezték a szabadságot.

– Eddig még mindig apukám barátjának a Tiszához közel lévő gyümölcsösében szórakoztunk május elsején, tavaly is sokan összejöttek, sütögettünk, főztünk, bicikliztünk, labdázunk, viccelődtünk, lementünk a Tiszára. Amikor besötétedett, bújócskázunk.

Réka is a Tisza-parton szokott majálisozni szülei.

– Szüleim és a barátaim is ott szoktak lenni május elsején. Pecázunk, jól elszórakozunk. Egy kis probléma is adódott, ugyanis a szüleim elküldtek bennünket Alsóvárosra a boltba, mi, újfaluiaik pedig eltévedtünk. Szerencsére nálam volt a mobilom, felhívtam anyukámat, igazítson útba. Addigra a többiek már sok halat fogtak, hazavittük, s otthon megsütöttük.

Talán idén is kedvünkben jár majd az időjárás, jókedv is lesz, és szép nap lesz május 1-je.

Koncz Erzsébet

Aranyosi Ervin

Vidám reggelt!

Vidám reggelt, csodás napot,
Feledd a bűt, a bánatot.
Mosoly kísérel léptedet,
Az élet tőle is szép lehet!

Kíséreljen el bárhova mészt,
Legyél vidám, legyél merész!
Osztagod szép a jókedvet,
Világunkban csinálj rendet!

Mert, ha győz a mosoly, derű,
Szébben élni is egyszerű,
Hagyd csak lelked, hadd ragyogjon!
Vidámságból ki ne fogyjon.

Legyen ma is vidám napod,
Ehhez most e verset kapod,
De ne tartsd meg jókedvedet,
Szebb a lét, ha más is nevet.

Posztolj verset az utcára!

Mi történt Bácskossuthfalván a magyar költészet napján?

A *Posztolj verset az utcára!* megmozdulás egy világraszóló költészeti akció a magyar költészet napján, József Attila születésnapján, április 11-én. Legyen egy nap a magyar versé, árásszuk el a hirdetőoszlopokat, valódi üzenőfalakat, járdákat, és az összes, legálisan posztolható felületet versekkel! Lepjük meg egymást és magunkat valami igazán értékessel: a kedvenc verseinkkel.

A versposztolás egy olyan rendhagyó ünneplés, ami végre összeköt minket. Minden résztvevő egy kicsit hozzátesz a nagy ünnephez, éljen bárhol a világon.

Az elmúlt években a világ több mint 20 országában élő magyarok posztoltak verset több száz helyszínen, elképesztő kreativitással. „Csatlakozz az eseményhez a Facebookon! Legyen idén is a legmenőbb ünnep a magyar költészet napja!” – hangzott a nem mindennapi felhívás.

A bácskossuthfalvi Id. Kovács Gyula Általános Iskola 8. osztályos tanulói (vagyis mi) kapva kaptunk az alkalmon, és felkészültünk az idei gerilla-versünnepre. Több mint 60 verset posztoltunk a falu központjában: az iskola ajtóira, pékségekbe, kávézókra, papíruzletre, elektronikai üzletre, hentesüzletre, kúthoz, piactérre, oszlopokra, templomajtóra, hirdetőtáblákra, gyógyszertárra, színházra, a Helyi Közösség kapujára, játszótérre... – természetesen engedéllyel.

A híres magyar költők művei mellett megjelentek a fiatal vajdasági alkotók versei is. Az általunk posztolt versek szerzői: Berzsényi Dániel, Petőfi Sándor, József Attila, Kosztolányi Dezső, Sziveri János, Radnóti Miklós, Pilinszky János, Ady Endre, Áprily Lajos, Petri György, Juhász Gyula, Nagy László, Varró Dani, Nagy Gábor, Lennert Móger Tímea, Bíró Tímea, Terék Anna, Celler Kiss Tamás, Benedek Miklós.

Képeinket feltöltöttük a www-posztoljverset.hu oldalra, s megjelöltük a helyünket a térképen. Kellemes délutánt töltöttünk együtt a versek társaságában.

Az Id. Kovács Gyula Á. I. 8. a és 8. b osztálya

Doroszlói tavasz

Közös verset írtak a magyar költészet napján a Petőfi Sándor iskola alsósa

A magyar költészet (napjának) ünnepét április 12-én tartották meg a doroszlói Petőfi Sándor Általános Iskola alsósaibanak körében. **Szítás Mária** művelődésszervező, a zombori Laza Kostić KK munkatársa **Lennert Móger Tímea** doroszlói közíró, költőt hívta vendégül, hogy tegye különlegessé ezt a napot.

Mindenekelőtt József Attila szellemiségét idézték meg az Altató című vers által, majd Tímea saját tapasztalatain és tevékenységének ismertetésén keresztül próbálta közelebb hozni a gyerekekhez az alkotás, a költészet fogalmát. Az alsósok nagyon aktívak és érdeklődők voltak, olyannyira, hogy közösen – mindenki egy-egy mondatot hozzáadva – írtak verset, amely a Doroszlói tavasz címet kapta.

Villámcsődület a költészet tiszteletére

Száznegyven általános és középiskolás emelte a magasba József Attila verssorait a Szabadka főterén megrendezett, április 10-ei villámcsődületen. A költészetnapra akciót a Szekeres László Alapítvány által működtetett, tavaly novemberben átadott VM4K – Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ szervezte.

A szabadkai Október 10. és a Majski Úti Általános Iskola, valamint a Kosztolányi Dezső Tehetséggyógyító Gimnázium tanulói vettek részt a pontban délből megrendezett villámcsődületben, amelyről légi felvételt is készítettek. A több tucat nagyméretű hungarocell/sztiropor táblán egy József Attila-idézet szerepelt, a diákok közel egyórás gondos előkészületet követően egyszerre emelték a levegőbe a következő szöveget: „Jöttem, kölcsönkérek még ezer kezet, mert hogy adhatnék eleget kettővel?”

Tavaszi sportnap Adán

A Pilates-Relaks Sportegyesület immár tizedik alkalommal szervezte meg sikeresen az Adai Tavaszi Sportnapot, amelyen különféle fitnessfoglalkozások várták a mozgásra vágyó gyerekeket és felnőtteket a Műszaki Iskola sportcsarnokában. A *Tegyé! egy lépést az egészségedért!* mottóval meghirdetett rendezvényen a résztvevők **Lőrincz Andrea** vezetésével kangoo jump foglalkozáson vehettek részt, majd crossfit következett **Rákos Zsuzsa és Kalmár Zoltán** irányításával. S volt más is! **Simon Eleonóra** vezetésével gymstick muscle, **Nagy Némedi Kata** irányításával pedig dinamikus jóga várta az egybegyűlteket. Volt még zumba fitness, és a sportnapot az adai The E Squad táncsoport bemutatója tette színesebbé, valamint a Vöröskereszt helyi csapata, amelynek tagjai különféle egészségügyi méréseket végeztek és életmód-tanácsadást tartottak.

Cs. Zs.

Filmet készítettünk!

A tavaszi szünetben a Raichle-palotában voltam osztálytársammal, Tifivel műhelymunkán. Az volt a feladatunk, hogy gyurmából és természetes anyagokból bogarakat, hüllőket készítsünk. Először kaméleont kezdtünk csinálni, de nem jött össze. Majd gyíkokkal próbálkoztunk. Két nagyot és egy kicsit gyúrtunk. Ezután filmet készítettünk Lea Vidaković irányításával. Nagyon érdekes volt, élveztük a foglalkozást.

Ivankov Lilla, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Szép és attraktív a doroszlói néptánc

Április derekán, 15-én tartották a kis- és középső csoportos néptáncosok zombori községi szemlét. Az idei szakmai találkozóhoz Sztapár adott otthont. A felvételen a doroszlói Mórincz Zsigmond Magyar Művelődési Egyesület Radics Leonóra által vezetett, középső csoportos néptáncosainak és az egyesület Fúvós Zenekarának a fellépése látható.

Az örökség Óbecsén

A magyar költészet napja alkalmából az óbecsei Népkönyvtár és a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör szervezésében április 16-án Arany János költészetét elevenítették föl a könyvtár dísztermében.

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete mutatkozott be az óbecsei közönségnek. Az örökség című műsorukban Arany János verseiből készítettek összeállítást. Fellépett **Tóth Péter Lóránt** és **Hajvert Ákos** Radnóti-díjas versmondó, valamint **Török Noémi** Aranypáva Nagydíjas népdalénekes. Elhangzottak a többi között a Vörös Rébék, A walesi bárdok, az Ágnes asszony, a Családi kör, s a címadó, Az örökség című versek, valamint népballadák.

K. E.

Különdíj Lillának

A Petőfi Sándor Program Magyaroknak lenni – Magyarok a szórványban rajzpályázatán a zsűri **Ivankov Lillát**, a szabadkai J.J.Zmaj iskola negyedikesét különdíjjal jutalmazta. Az oklevél mellé gazdag ajándécsomagot kapott.

GME

Neil Gaiman Coraline

(Részlet)

bált bele, majd várt, számolva, mikor hallja meg a plutttyot, ahogyan a kavicsok és makkok messze lenn a vízbe csobbannak.

Kutatóútján Coraline állatokat is keresett. Talált is egy sündisznót, egy kígyóbőrt (kígyót nem), egy követ, amely békára hasonlított, és egy békát, amely egy köre.

Találkozott egy dölyfös fekete macskával is, aki falakra és fatörzsekre kuporodva szemmel tartotta őt, de elillant, ahányszor Coraline odament volna hozzá, hogy játsszon vele.

Így töltötte az első két hetet a házban: a kert és a terep felderítésével.

Édesanyja mindig behívta ebédelni és vacsorázni. És persze Coraline-nak mindig melegen fel kellett öltöznie, ha kiment a házból, mert abban az évben nagyon hűvös volt a nyár; ő mégis minden nap elindult a felfedezőútra, míg nem egy nap megjött az eső, és Coraline-nak bent kellett maradnia.

– Mit csináljak? – kérdezte Coraline.

– Olvass – tanácsolta neki édesanyja. – Videózzál. Játsszál a játékaiddal. Menj és székírozd Spink kisasszonyt vagy Forcible kisasszonyt, vagy azt a rigolyás vénembert oda-fenn.

– De én egyiket se akarom. Én felfedezni akarok.

– Nekem mindegy, mit csinálsz – mondta neki édesanyja –, csak ne csinálj rumlit.

Coraline az ablakhoz ment és nézte az esőt. Nem az a fajta eső volt, amelyikbe ki lehet menni,

hanem a másik: az a fajta, amelyik leveti magát az égből, és placcsanva ér földet. Olyan eső volt, amely nem lacafacázik, és ezt most éppen azzal bizonyította, hogy a kertet termésettudományos program második fele ment, amelyben a védőszínekről volt szó. Nézte, ahogyan állatok, madarak és rovarok álcázzák magukat leveleknek, ágaknak vagy éppen más állatoknak, hogy így meneküljenek azok elől, akik az életükre törnek. Ez tetszett neki, de hamar véget ért, és utána egy tesztagyárról adtak le riportot.

Coraline már látta az összes videót. A játékeit unta, a könyveit pedig mind olvasta.

Bekapcsolta a televíziót. Váltogatta a csatornákat, de nem talált semmi érdekeset, csak öltönyös férfiakat, akik a tőzsdéről vitatkoztak, és beszélgetős műsorokat. Végül ráakadt egy tűrhető műsorra: egy természettudományos program második fele ment, amelyben a védőszínekről volt szó. Nézte, ahogyan állatok, madarak és rovarok álcázzák magukat leveleknek, ágaknak vagy éppen más állatoknak, hogy így meneküljenek azok elől, akik az életükre törnek. Ez tetszett neki, de hamar véget ért, és utána egy tesztagyárról adtak le riportot.

Itt volt az ideje, hogy beszéljen édesapjával.

Coraline édesapja otthon volt. Mindkét szülője számítógépen dolgozott, amiből az következett, hogy sokat voltak otthon. Mindegyiküknek saját dolgozója volt.

– Szia, Coraline – mondta neki édesapja, hátra sem fordulva, amikor bement hozzá.

– Mm – kezdte Coraline. – Esik.

– Ühüm – válaszolta édesapja.

– Mintha dézsából öntenék.

– Nem, nem úgy – ellenkezett Coraline. – Egyszerűen csak esik. Kimehetek?

– Anya mit mond?

– Azt mondja, hogy ilyen időben nem mész sehová, Coraline Jones.

– Akkor nem.

– De én folytatni akarom a felfedezést.

– Hát akkor fedezd fel a lakást. Tessék, itt van papír és toll. Számold meg az összes ajtót és ablakot. Írj fel mindent, ami kék. Indíts expedíciót a melegvíz-tartály felderítésére. És hagyj engem dolgozni.

– Bemehetek a társalgóba?

– Jonesék a társalgóban tartották a drága (és kényelmetlen) bútorokat, melyeket Coraline nagymamája hagyott rájuk, amikor meghalt. Coraline-nak nem szabadott oda bemenni. Senki nem mehetett be oda. Ami nem volt nagy veszteség.

– Ha nem csinálsz rendetlenséget. És ne nyúlj semmihez.

Coraline ezt alaposan megfontolta, majd elvette a papírt meg a tollat, és elindult felfedezni a lakást.

Felfedezte a melegvíz tartályt (az egyik konyhaszekrényben).

Megszámolt minden kék színű dolgot (153).

Megszámolta az ablakokat (21).

Megszámolta az ajtókat (14).

Az ajtók közül tizenhárom simán nyílt és csukódott. Egy azonban – a nagy, faragott, barna faajtó a társalgó végében – zárva volt.

– Hová vezet az az ajtó? – kérdezte édesanyjától.

– Sehová, drágám.

– Olyan nincs.

Pék Zoltán fordítása

Egy kis borzongás

Az emberekben van valamiféle eredendő vágyakozás a borzongás iránt. Mintha azért néznének horrorfilmeket és olvasnának rémregényeket, hogy azután a hétköznapi életük annál veszélytelenebbnek tűnjön. A borzongásnak pedig a gyerekirodalomban (is) van egy nagymestere, akit Neil Gaimannak hívnak.

Coraline című könyve sem nyúlászívűeknek való, inkább olyanoknak, akik nem félnek a sötétől és a felfedezés izgalmát keresik. A főhős, aki új otthonában már mindent elolvasott, amit elolvashatott, megszámlált, amit megszámlálhatott, rátalál egy eddig elfalazott ajtóra. Coraline ezen az ajtón belépve a saját háza tükröképében találja magát, ahol a gomb-szemű Másik Anya és Másik Apa él, és ahol minden klasszabbnak tűnik elsőre, mint otthon. Pedig vannak baljós előjelek... a szellemekről, beszélő

macskáról és sok-sok izgalmas, hátborzongató fenyegetésről ne is tegyek említést. A történetet persze kár lenne elmesélni, hiszen akkor mi maradna neked?

Vagy azt mondd, ez túl ijesztő? És borzalmas? Sötét és nem gyereknek való? Pedig a Grimm-mesékben még több rémségre találhatsz: élve elégett emberek, boszorkány, levágott sarok, kivágandó szív. És ahogyan azokba a mesékbe sem öncélú rémisztetés végett kerültek ilyen elemek, a Coraline is inkább a félelmeink legyőzéséről és a bátorságról szól. Egy kis bátorság pedig mindnyájunkra ráfér, mert anélkül bajosan fedezhetnénk fel a világot és önmagunkat. Olvassunk hát bátran!

Herédi Károly

Gyermekkorom legkedvesebb helye

Az a hely, amelyet gyermekkorom legkedvesebb helyének neveznék, már nem létezik olyan formában, amilyenre olyan szívesen emlékszem. Éppen ezért még kedvesebb számomra, mert emlékémet még jobban kell őriznem.

Apai nagyszüleim, amikor nyugdíjba mentek, Bački Petrovacon, magyar néven Petrőcön vettek egy nagy telket romházzal. A romházat lassan elhordták, de a hatalmas telek az, amire olyan szívesen emlékszek. Áron testvéremmel hosszú napokat töltöttünk a hely felfedezésében. A fű, bokrok, öreg fák benőttek a hosszú kertet, mindig valami új rejtékhelyet lehetett találni.

Nagyszüleink egész nap dolgoztak a kertben, Áron meg én pedig nap-hosszat játszottunk. Kedves emlék még az is, hogy nagymamám finomakat főzött ott kint a kertben. Már nem emlékszem, min főzhetett, biztosan lehetett valami tűzhely is ott. Mindenestre, a levegőn való mozgás megtette a magát, mindig jóízűen ettünk.

Az akkori telek helyén ma egy ház áll, nagyszüleim építették föl, a vadon helyett pedig egy nagy, rendezett kert van. Szívesen megyek oda most is, de a régi hely emléke mindig fontos lesz számomra.

Bogdán Árpád, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Levél a Nautilusról

Kedves barátom, Peti!

A Nautiluson töltött napjaim nagyon eseménydúsak. Rengeteg kalandban van részem.

Nemo kapitány csodálatos dolgokat mutat a tenger alatt. Olyan helyeken járok, ahol eddig még senki sem járt. Sétálunk a tenger fenekén, ami csodálatos élmény számomra. Emellett mindennap a Nautilus hatalmas üvegablakán át tanulmányozom a tenger különleges élővilágát. Közeli gyönyörködhetem a virágállatok, korallzátonyok világában. Mindennapi megfigyeléseimről jegyzetet készítek. Nagyon jól érzem itt magam. Nemo kapitány mindig tud valami érdekes dolgot mutatni. Ez a tengerallatjáró egy nagyszerű hajó.

Sokszor üdvözlöl Máté a fedélzetről.

Deák Máté, 6. osztály, Szervó Mihály iskola, Padé

Nyújtózkodik már a tavasz

Egyik szép napon felkeltem az ágyból, és az első gondolatom az volt, hogy kezdődik már a tavasz.

Eldöntöttem, hogy ezen a napsütéssel, madárdallal kiszínezett napon elindulok gyalog a barátomhoz a végtelen erdőn keresztül. Az úton haladva megláttam egy fát telis-tele virágokkal. Abban a pillanatban elképzeltem, hogy az egész erdő virágba borul. A tavasz zenészei, a madarak és a tücskök már bemelegítettek a tavaszi nyitó koncertre. Ahogy hallgattam a madarak és a tücskök zenéit, felnéztem az égre, és láttam az ég vendégeit. Katonás sorban szálltak le a vadkacsák a tó kifutópályájára. Szinte hallottam, hogy az erdő szépségéről beszélgetnek. Odaértem a barátomhoz. Bementünk a házba, és Dominik javasolta, hogy menjünk játszani. A gyönyörű erdő látán már nem is akartam játszani. Hívtam, hogy jöjjön ki. Dominik először kedvetlenül jött utánam. Fel akartam mászni az udvar legmagasabb fájának a tetejére, hogy onnan lássam az erdő virágos ruháját. Amikor felmáshoztam a fa tetejére, tátott szájjal nézett körül. Ami ezt a pillanatot szebbé tette, egy fészek volt. A fészket, mint szorgos építész, kismadár szépítette és építette, hogy befejezze a munkáját.

A napsugarak már álmosak voltak, a Nap elindult lefelé, én pedig haza. Hazaérve elmeséltem anyukámnak, hogy mi történt velem.

Fekecs Márk, 5. osztály, I. G. Kovačić iskola, Szabadka

Padtárs

Az én padtársam neve Dani, aki egy nagyon jó barátom.

Barátságunk kezdete hét évvel ezelőtre nyúlik vissza, mikor még csak ovisok voltunk. Mindig együtt játszottunk, most is annyi változott csak, hogy kevesebb időnk van rá, mivel tanulnunk is kell. Amikor megismerkedtünk, rövid haja volt, azóta már hosszú. Nagyon sokat játszunk. Legtöbbször én megyek át hozzá, de néha fordítva van. Reggelente az iskolába együtt megyünk. Szerencse, hogy ilyen türelmes és kedves, mivel nem vagyok koránkelő típus. Még akkor is megvár, ha késésben vagyunk.

Már nagyon sok ideje vagyunk barátok, de ez nem fog változni.

Slezák Dániel, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A kakas

A kakas általában farmokon és udvarokban található meg.

Mérete se túl nagy, se nem túl kicsi, éppen megfelelő. Színe sokféle lehet, például világos barna, sötét barna, szürke, fehér és fekete. Testmérete 40-42 cm, a testtömege 1,5 és 3,5 kg között van a közepes termetűnél. Kültakarója toll. A feje kicsi, az oldala lapított. Nincsen neki se foga, se szája, hanem csőre, ami sárga színű. A szemei a feje két oldalán vannak. A füle két lyuk, ami el van takarva tollal. Az orra a csőrén van. Szárnya is van, de nem tud magasra repülni. A kakas jellegzetes „kukurikú” hangja a terület megjelölésére szolgál és ezt kukorékolásnak hívják. Többször hajnalban, délben és este kukorékol. Mindig barátságos és ha kakaskodik, agresszív lesz. Az a haszon belőle, hogy megesszük a húsát.

Azért szeretem, mert szépek a tollai és finom a húsa. Nagyon szeretem és ha nekem is lenne, biztosan vigyáznék rá.

Gyurcsik Evelin, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Születésnap

A születésnap szép ünnep. Az én kedvenc ünnepem. Kilencéves vagyok. A születésnapomat a Ricsivel tartottuk. Egy tornateremben volt a buli. Ott lehetett kosárlabdázni, szaladgálni. Azután kimentünk az udvarra, ott is játszottunk, majd bementünk pihenni. Ittunk szörpöt, ettünk csipszet is. Mindenki szép ruhában volt. Sok gyerek volt a születésnapon és sok ajándékot kaptunk. Én a legtöbbet az Ákossal és a Lilivel játszottam. Mi válogattuk a zenét. Később kibontottuk az ajándékokat. Nagyon örültem. A torta volt soron. A Ricsinek málnás tortája volt, nekem pedig dobostortám. A Ricsi apukája megtanított minket jól kosárlabdázni, estére vége lett a születésnapnak. Jól éreztem magam. Ez volt a legjobb születésnapom.

Ködmön Dániel, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Padtársam

Az én padtársam Csubrilo Márk. 11 éves, kedves, jószívű, barátságos.

Magyarkanizsán él, a Hunyadi János utcában. Barna hajú és barna szemű. Szeret sportolni, jól tud dobni és erős is. Jó informatikából és tornából. Szeret barátkozni, figyelmes, segítőkész. Okos és jó fiú, igaz néha szeleburdi, de megértő gyerek. Szeret beszélgetni, játszani és viccelődni is. Szeretek vele egy padban ülni, és bár sokat fecseg, jó padtárs. Szórakoztató fiú. Néha összeveszünk dolgokon, de mindig kibékülünk. Ha nem vele ülnék, lehet, hogy még alig ismerném őt. Szerintem ő kedvel engem és én is őt. Egy kicsit feledékeny, és ilyenkor általában tőlem kér segítséget. Még nem voltam náluk és ő sem nálunk. Alsóban nem jártunk egy osztályba, de most jó, hogy együtt vagyunk. Pingpongra jár már régóta. A jegyei jók, nem rossz tanuló, de van pár gyengébb osztályzata.

Ő az egyik legkedvesebb fiú, akit eddig megismertem, és remélem, hogy az is marad.

Hajas Gréta, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Lóversenyen

Bajtai Viktória, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Könyvismertető Fekete István: Tüskevár

Fekete István írta a Tüskevárt 1957-ben. A történet Ladó Gyula Lajos (Tutajos) és barátja, Pondoray Béla (Bütyök) nyári szünetéről szól.

A történet az osztályteremben kezdődik számtanórán, az utolsó tanítási napon. Tutajos azért küzd, hogy Kengyel, a számtantanár megadja neki a négyest. A szülei megmondták Tutajosnak, ha valamilyen tantárgyból hármasa lesz, nem mehet sehová a nyári szünetben. Kengyel végül négyest adott. Tutajos pár nap múlva már indult is István bácsihoz (az anyja testvére) nyaralni. István bácsi végül az öreg csősz, Matula bácsi gondjára bízta a fiút. Bütyök csak később tudott elutazni Tutajoshoz, addig pedig leveleztek. Az első napon Tutajos nem fogadott szót. Matula megmondta, hogy ne szandálban induljon el a vadasba, Tutajos ellenkezett, és mivel szandálban ment, a nád és a sás felsértette a lábát. Később Matula megint adott egy tanácsot, hogy ne vegye le az ingét a tűző napon. Tutajos persze levette, és jól leégett. Ezek után Nancsi néni (István bácsi szakácsnője) ápolására szorult. Mindennap mentek horgászni. Tutajosnak időbe telt, de mindent megtanult Matula bácsitól. Amikor Bütyök megérkezett a berekbe, Matula Tutajosra bízta a „betanítását”. A két fiú mindent együtt csinált. Egyszer a nádasban horgásztak, amikor utolérte őket egy jégzivatar. A lehulló jégdarabok felsértették a bőrüket, Tutajos pedig tüdőgyulladást is kapott. Amíg gyógyult, Bütyök István bácsinak segített a gazdaságban. A nyár végén visszamentek Budapestre, és megkezdődött a nyolcadik osztály. A fiúknak annyira tetszett ez az életmód, hogy elhatározták, a téli szünetben visszamennek a berekbe, Matula bácsihoz.

Nekem tetszett ez a könyv.

Német Nóra, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Nehéz választás

Az életem egy olyan szakaszához értem, amikor nagyon fontos döntés előtt állok.

Lassan itt a nyolcadik osztály vége. Nem tudom, hogy milyen foglalkozást válasszak. Rengeteg tanáccsal halmoznak el minket a tanáraink, ismerősök, szüleink, nagyszüleink. Ők sok mindent tapasztaltak már életük során, és sok hasznos tanáccsal szeretnének bennünket ellátni. Nekünk kell eldöntenünk, hogy mi az, amit szívesen végeznénk abban a szakmában, amiben jók is vagyunk. Nekem az egészségügyi középiskola és a Mező között kellene választanom. Szeretek emberekkel foglalkozni és segíteni másokon, ezért szeretném az egészségügyi szakot választani. Ennek a szakmának is vannak hátrányai és a felvételi sem egyszerű dolog. A Mező közlekedési szakára viszont azért szeretnék bejutni, mert egy hatalmas iskola, sok jót mondanak róla és szeretnék határőr lenni. Igaz, hogy nehéz iskola, de mindenhol tanulni kell. A szüleim azt tanácsolták, hogy az egészségügyit válasszam, a barátaim is e felé irányítanak. Egyelőre nem tudok választani, de remélem, sikerül helyesen dönteni.

Bízom abban, hogy jól fogom érezni magam akárhogy is választok majd, és hogy jól be tudok majd illeszkedni, barátokat szerezhni. Végül pedig kitulhatok annak, aminek szeretnék.

Rác Noémi, 8. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kirándul a család

Sarnyai Dániel, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokizs

Testvérem

Mivel nekem három testvérem van, választanom kellett.

A legkisebb öcsémről, Leonról írok, mert a két nagyobb nem szereti, ha róluk van szó. Tehát, Leon. Leon körülbelül nyolcvan centiméter. A haja szőkés. A feje kerek, a szeme pedig barna. A füle és az orra kicsi. A szája puha, benne hat kicsi foggal. Termétéhez képest erős. A hasa nagy, a lábai vastagok és görbék. A lábujjai icpicik. Járnai még nem tud, de azért igyekszik. Így van a beszéddel is. Ámbár ügyesen integet és tapsol.

Nagyon bitang, és legtöbbször mosolygós. Nagyon szeretek vele játszani.

Horváth Nikolett, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Egy rosszul sikerült felelés

Ülök a tanterem mélyén és fáradtan várom az óra kezdetét. Mellettem nyüzsög az osztály.

Úgy tűnik, senki sem tudja, hogy felelés lesz. Ám, belép a tanár a tanterembe, s a nevetős arcok egy szempillantás alatt elkomolyodnak. A vidámságból hirtelen búskomorság lesz.

– Üristen, mégis eljött?! – valaki keservesen felsóhajt a tanterem másik végéből. A tanár mosolyog. Bár nagyon kedves, a hangulat rendkívül feszült. Érzem, hogy égek, a szívem gyorsabban kalimpál, nehezen lélegzem. A tanár elégedetten ül le. Nyugodtan beírja az órát a naplójába, s a névsort böngészi. Végem! Nincs menekvés! Tudtam, hogy felelni fogunk, de a három ellenőrző mellett már nem volt időm egy negyedik számonkérésnek is eleget tenni. Csak az órára bámulok, abban reménykedve, hogy nem fogok sorra kerülni. Tévedek.

– Hardi Karolina! – cseng a nevem.

Szinte nem hiszek a fülemnek.

– Majdcsak megszólal a csengő! – dadogom félhangosan.

– Mit motyogsz? Készültél? – kérdezi a tanár.

Elhatározom, bármi is történik velem, nem erőltetem. Azt válaszolom, ami igaz.

– Tegnapról mára nemigen volt időm megtanulni az új anyagot.

Remegve csúszok le a székre. Nem is tudom, mit kell mondanom ilyen helyzetben. Általában jól felkészülök az órákra, mindig idejében kezdem a tanulást. Csak akkor nem tudok mindent át tanulmányozni, amikor túl sok a bejelentett felmérő. Érzem, ez nem az én napom. Nem is próbálkozom meggyőzni a tanárt, ne írja be az osztályzatot, majd a jövő órára tanulok. Közben megszólal a csengő.

Nagyon szomorúan hagyom el a tantermet. Azon töröm a fejem, hogyan hosszabbítsam meg a tanulásra szánt időmet, hogy ne érjen kellemetlenség. Miért nem lehetnek a tanárok egy kicsit megértőbbek és elnézőbbek a tanulókkal szemben?

Hardi Karolina, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Hullócsillag

Hullócsillag tükörképe jelenik meg a felszínen,
Hideg szellő fuvallata mellett lelkem megpihen,
Fejemben kavargó ezer gondolat neszel,
A Hold sugara minden este ezüstösen pereg.

Kereslek a sötétségben, szentjánosbogarak kíséretében,
Keresem a hangodat, szinte hallom e végtelenségben
Bejártam száz várost, kerestelek mindenütt,
Hátha meglellek téged

Lebuktam a víz alá, elsötétült minden,
De mégis érzem, e sötétségben
Lehetnél a fény te.
Levegő hóján felbukok, meglátlak téged,
Boldogság önti el lelkemet.

Feléd közeledve megtorpanok, elhomályosul minden,
Kezedet érintem, de az már nincsen,
Megdöngölöm szememet, már nem látlak téged,
Felriadok a sötétségben egyedül, nélkülöd.

Csak álom volt,
Egy szép, boldog álom volt.
Veled, megint, ott.
Egy tengeri álom volt.

Tóháti Regina, 7. osztály, Október 10. iskola, Szabadka 9

Mindennapjaink láthatatlan motorja az energia. A fosszilis energiaforrások, a szén és a kőolaj nem állnak korlátlan mennyiségben az emberiség rendelkezésére. A jövőben a megújuló energiaforrások, vagyis a nap-, a szél- és a vízenergia válnak egyre fontosabbá. A NASA gyönyörű panorámaképe láthatod a Föld éjszakai fényeit! Tudod, hogyan működik a szélkerék? Pillants bele, és ez is ki derül!

Az elektromos áram hasznos energia

A napnál is világosabb: egy ember több energiát használ fel, mint egy légy, s egy repülőgép többet, mint egy autó. Az energiának a fizikusok által használt hivatalos mértékegysége a joule. Egy joule elképesztően kevés: hozzávetőlegesen annyi energia, mint amennyit a légy egyetlen szárnycsapás megtételéhez felhasznál. Egy felnőtt ember egyetlen nap alatt mintegy tízmillió joule-t használ el.

Mi mennyi energiát igényel?

De miért nem tűnteti fel egyetlen elektromos készülék adattáblája sem, hány joule-t használ el? Mert a fogyasztás attól is függ, mennyi ideig üzemel a készülék. Amikor Anna kétszer átszalad a parkon, kétszer annyi energiát használ fel, mintha csak egyszer futna át. Ha két órára kapcsoljuk fel a lámpát, akkor az izzó az energia kétszeresét fogyasztja el, mint egy óra alatt. A mindennapi életben ezért sokkal célszerűbb a „watt” mértékegység használata. A watt a teljesítmény mértékegysége. Wattban határozzuk meg, hogy egy eszköz mennyi energiát fogyaszt el egy másodperc alatt. Az ugyanolyan fényerővel világító hagyományos égő 60 watt, míg az energiatakarékos égő mindössze 11 watt energiát fogyaszt.

Hogyan állíthatunk elő elektromos energiát?

Elektromos áram formájában szintén energiát nyerünk ki. Tudjuk, hogy az energia nem tűnik el, de nem is lehet előállítani a semmiből. Ez a gyakorlatban azt jelenti: a más formában jelen lévő energiát alakítjuk át elektromos energiává. Ez a folyamat megy végbe a napelemekben, a vízerőművekben, a szélérőművekben, általában az erőművek minden fajtájában. Sokszor mozgási energiát hasznosítunk, például a turbina forgatásához. A turbina nem más, mint egy rop-

A NÉLKÜLÖZHETETLEN ENERGIA Ami a világot hajtja

Az ókontinens éjszakai fényei

pant ötletesen megszerkesztett lapátkerék. Ha a turbinakerékre egy generátort csatlakoztatunk, külön lehet választani a pozitív és a negatív elektromos töltéseket.

Hogyan „folyik” az elektromos áram?

Töltés szerint különválasztva van jelen az elektromos energia, például egy elemben vagy egy akkumulátorban: az egyik végén a pozitív, a másikon a negatív töltések vannak többségben, középtű pedig valamilyen válaszfal helyezkedik el. Az eltérő elektromos töltésű részecskék egymás felé igyekeznek. A válaszfal miatt a töltések kizárólag olyankor találkozhatnak össze, ha kívül egy huzal kapcsolja össze a két véget (a két pólust). A huzal csatlakoztatásakor megindul

az elektromos áramlás. Ha a huzalra izzót csatlakoztatunk, akkor azon is áthalad az áram, és világít a lámpa.

Hogyan hasznosítsuk a napenergiát?

Az ember is képes arra, hogy energiát nyerjen a Naptól. Erre többféle technikai megoldást talált ki, és fejlesztett tovább. A legfontosabbak:

Naperőművek: ezek a berendezések a felfogott napsugarakkal felmelegítenek valamilyen anyagot (pl. vizet), a keletkező gőzzel – úgy, mint a hagyományos erőművekben – turbinát hajtának, és így fejlesztenek áramot.

Napkollektorok: a napkollektorokban a napsugarak vizet melegítenek. A meleg vizet a háztartásokban, például zuhanyozáshoz lehet használni.

Fotoelektromos (fotovoltaikus) berendezések – más néven napelemek: a napfényt közvetlenül elektromos árammá alakítják át.

Irtózatoss!

A Nap irtózatoss mennyiségű energiát sugároz a Földre, egy óra alatt többet, mint amennyit a Föld lakói egy év alatt elhasználnak. Számokra lefordítva, minden egyes nap 120 000 terawatt (TW) energia éri el a Föld felszínét, a Naptól indulva. A Föld energiaszükséglete pedig mindössze 15 terawatt évente!

Mojave

A világ legnagyobb naperőműve Kaliforniában található, a Mojave-sivatagban. Ez a naperőmű állítja elő a világ kereskedelmileg előállított napenergiájának 90%-át!

Turbinalapátok a német Siemens gyárból

Meglehetősen elterjedtek a napkollektorok, melyek segítségével meleg vizet nyer sok háztartás

Békatutaj, süllőhínár és hínáros víziboglár – milyen csodák ezek?

Minden évszaknak és hónapnak megvan a maga szépségei, jellegzetességei, de ha válsztanom kellene közülük, én a tavaszt és azon belül a májust választanám. A tavasz a rügyfakadás, a szaporodás, a fészekrakás és a fiókanevelés időszaka, és mindez májusban teljeseedik ki, amikor már zöldbe borult az erdő, virágok milliói nyílnak a mezőn, a réteken, ujjongva énekelnek a mezei pacsirták, messzire sodorja a szellő a pólingok bugyborékoló nászhangjait, a lombkoronában hernyókra vadászik és vidám trillákat küld szét az erdőben a sereghajtóként érkezett aranytollú sárgarigó. Május 10-e, a madarak és fák napja is jó lehetőséget kínál, hogy felkerekedve személyes ismeretséget köthessünk a természet dalnokaival.

Békatutaj

Gyermekkoromban, a múlt század harmincas-negyvenes éveiben még kiszámítható volt az időjárás. A télen lehullott vastag hótakaró tartósan megmaradt, heteken át játszottunk a magunk építette hókunyhókban, míg azután február derekán egyszerre csak megcsordultak az ereszek, egyre többet sütött a Nap, pirostarka bodobácsok sütkéreztek az öreg akácfa törzsén, és március 15-én ingujjban mentünk az iskolában rendezett ünnepségre.

Változott a környezet is. Annak idején gyakran hasaltam a bokrok között vagy a rét fűvében, hogy egy-egy madarat vagy más állatot megfigyeljek. Senki sem óvott a kullancsoktól, és emlékeim szerint nem is ragadt belém egy sem. Arról pedig, hogy léteznek súlyos betegségek, amelyeket ez a kis orvászó terjeszt, akkoriban valószínűleg még az orvosok sem igen hallottak. Vidéken biztosan nem.

Spray a kullancs ellen

Persze azért nem szabad, hogy a kullancsok megfosszanak a kirándulások és a megfigyelések örömetől. Nem szabad folyton rájuk gondolni, és persze védekezni is lehet ellenük. Az oldalzsákomban már évek óta mindig ott lapul az a spray, amely, legalábbis a rajta levő felirat szerint, megvéd az apró vérszívóktól. Ha olyan helyen járok, ahol a bokrok között vagy a nyirkos fűben feltehetőleg kullancsok rejtőznek, előzőleg befújom a nadrágom szárát, a zoknimat, és ez a módszer eddig bevált.

Ma viszont, bármilyen szívesen tenném is, különösen árnyas erdőben nem fekszem a fűbe vagy az avarba, ha pedig a megfigyelés körülményei mégis megkínájk, utána alaposan átvizsgálom magam. Pedig milyen egyszerű érzés volt, főleg a nyári kánikulák idején, leheverni egy bokor alá, szundítani egyet, vagy csak elnyújtózni és hallgatni a madarak énekét, a rovarok szüntelen zümmögését és a lombok andalító suttogását.

Hínáros víziboglár

A kullancsok hihetetlen mértékű elszaporodásáról és a fertőzésveszély növekedéséről szóló hírek ellenére a tavaszi kirándulások éppen olyan szépek, mint fél évszázaddal ezelőtt. Használjunk ki minden alkalmat, amikor legalább néhány órát a szabadban, erdőn és mezőn tölthetünk! Figyeljük a madarakat, csodáljuk meg a virágokat és a tarka szirmokra érkező rovarokat, de azért este ne feledjük alaposan megnézni, hogy nem ragadt-e ránk nemkívánatos útitárs, különösen a fedetlen testrészekre!

Sárgaszegélyű csíkbogár

Ha napsütötte áprilisi reggeleken tavak vagy valamelyik folyó, esetleg alföldi csatorna mentén sétálunk, a lüktető élet ezernyi jelével találkozunk. A nádfoltokból messzire hallatszik a nádirigók karicsoló éneke, önfeledten kiáltozik a kakukk, a sekély vízben ezüstös V betűt húz maga után a part felé igyekvő pézsmacocok, és mindenütt lepkék, szúnyogok, legyek repülnek. Álljunk meg néhány percre a parton, és figyeljük a vizet magunk előtt! A különböző vízínövények – békatutaj, süllőhínár és hínáros víziboglár – között kisebb-nagyobb halak úszkálnak, és tiszta vízben, különösen távcsővel, jól megfigyelhetjük őket. Álló- és folyóvizeink egyik leggyakoribb hala a 25–30 centiméterre megnövő bodorka. Háta zöldes árnyalatú, oldalai ezüstösen csillognak, hasa tavasszal, az ívás idején vörhenyes. Ilyen színűek a mell- és hasúszói, valamint a farok alatti úszója is. A

hozzá hasonló veresszárnyú koncertől elsősorban a piros szeme különbözteti meg. A bodorka a vízínövényekben gazdag partközeli részeket, csatornákat kedveli. Áprilisban–májusban ívik, amikor is a hímeken úgynevezett nászkiütések jelennek meg. Ívásuk akkor kezdődik, amikor a víz hőfoka tartósan 10–15 Celsius-fokos lesz. A lerakott akár százezer ikra köveken vagy növényeken tapad meg, itt nyolc-tíz nap alatt kel ki belőlük az ivadék. A kishalak eleinte planktonszervezeteket, valamint kérészes szúnyoglárvákat esznek, később azonban már puhatestűeket és növényi részeket is fogyasztanak. Hároméves korukban válnak ivaréretté.

Süllőhínár

Az apró, mindössze hat-hét centiméter hosszú, háromtüskés pikó az európai tengerek parti vizeiben és a beömlő folyók torkolati részein mindenütt gyakori. Szaporodásmódja rendkívül érdekes. Ez a szabadban, sajnos, még a legjobb távcsővel sem figyelhető meg, csak akvárium példányoknál követhető. Amikor az ívás ideje elérkezik, a hím csőszzerű fészket épít a talaj kis mélyedésében a veseváladékával összeragasztott növényi anyagból. Ezután nőtényt, illetve esetenként nőtényeket csalogat bele. Azt is megfigyelték, hogy a vonakodókat akár erőszakkal is bekényszeríti a megfelelő helyre. A nőtények egyenként több száz ikrárt raknak le, amelyeket a hím féltékenyen őriz, és a bejáraton keresztül úszóinak mozgatásával oxigéndús friss vízzel lát el. A fészek falába olykor pótnyílásokat fúr. A víz hőmérsékletétől függően nyolc-tíz nap alatt kikelő ivadék rövid ideig még a hím védelme alatt marad. A kishalak ezután kiúsznak és elszélednek.

A hazai állóvizek és lassú folyású csatornák gyakori lakója a sárgaszegélyes csíkbogár. A harminc-harmencöt milliméteres rovar szárnyfedői sötét olajzöldek. Nevét a test peremén végigfutó, sárgás csíkról kapta. Kitűnően úszik, de repülni is tud. Ha választási lehetősége van, gyakran odébbáll. A frissen épült dísztavakban is felbukkan. Súlyát a végeléből kitérő hőllyagokba felvett víz révén képes változtatni. Légköri levegővel lélegzik, ezért óránként öt-hat alkalommal a felszínre kell emelkednie. Ragadozó természetű, szúnyoglárvákat, ebihalakat és apró halakat zsákmányol. Vízben élő lárvája hasonló életmódú. Táplálékát harapófogóra emlékeztető szájszervével ragadja meg, bénító, a testet elfolyósító anyag befecskendezésével előkészíti a fogyasztásra, majd felszívja. (Sch. E.)

Szent György és a cserkészek

Sok néphagyomány kötődik április 24-éhez, Szent György napjához

A sort gazdagítják a cserkészek, akik védőszentjükké fogadták Szent Györgyöt

Mint nagyon sok mindennek, a cserkészletnek is megvan a maga védőszentje. Bi-Pi választotta a sárkányt legyőző Szent Györgyöt erre a pozícióra. Merem állítani, hogy a lehető legjobb döntés volt ez.

Szent György 256 és 285 között született, több keresztény egyház is elismeri az ő munkásságát. Egyike a tizennégy segítőszentnek. (Ők a Krisztus utáni századok keresztény vértanúi). Mivel jól bánt a karddal, hamar magas pozíciókat érhetett el. Viszont amikor a császár üldözni kezdte a keresztényeket, volt elég bátorsága felhagyni mindennel és ellene fordulni. Mindezt a vallásáért, hitéért tette. Vajon napjainkban közülünk hányan tennének ilyet? Kiállni a vallásunk mellett! Sajnos egyre kevesebben.

Szent György ünnepnapja április 24-én van.

Említettem, hogy Bi-Pi nagyon a „fején találta a szöveget” ezzel a szenttel. Nem véletlenül mondtam ezt. Hisz, ahogy a legendája is szól, egy sárkány sem rettenthette el.

Silena város közelében volt egy tó, amiben egy sárkány élt. Ő tartotta sakkban az ott élőket, ma ezt úgy mondanánk: terrorizálta őket. Az ott lakók rájöttek, hogy féken tudják tartani a fenévatat, ha naponta két bárányt feláldoznak neki. Tervnek nem is volt rossz, be is vált. Egy bökkenő akadt. A bárányok fogyni kezdtek. Nem volt hát más választás, mint sorsolással naponta egy embert feláldozni neki. Egy napon a király lányára került a sor, aki el is ment a tóhoz. Épp arra lovagolt György is. A vitéz egy hatalmas csapást mért a sárkányra, majd bevezette a fa-

luba. Az emberek mind megijedtek, de György nyugtatta őket:

„Ne rettegjétek, mert az Úristen küldött hozzátok, hogy megszabadítsalak benneteket ettől a sárkánytól. Ezért higgyetek Krisztusban, és keresztelkedjétek meg, akkor megölöm ezt a sárkányt.”

Így hát az ott élők megkeresztelkedtek, szentünk pedig, ígéretéhez híven, végzett a sárkánnyal.

Zelenka Antal (fotó: Rózsa Viktor)

Erről a legendáról a harmadik cserkésztrófény jutott eszembe: a cserkész ahol tud, segít.

Ne féljünk hát segíteni, ez is azt bizonyítja, hogy nem véletlenül eshetett Bi-Pi választása Györgyre. Mindennek megvan az oka.

György vértanúként halt meg 303-ban. Vele kapcsolatban jut eszembe, egyre többször kérdezik tőlem, valóban hiszek-e vagy csak muszájból járok el hétről-hétre a szentmisékre. Azt hiszem, erre a kérdésre nagyon finoman kell válaszolni, vagyis meg kell választani, kinek is mondjuk el őszintén az érzéseinket. Nagyon sokan nem értik a választ, vagy csak unalomból kérdeznek és mélységeiben nem foglalkoztatja őket a téma.

Már csak ezért is megéri cserkésznek lenni, mert megadja a kezdő löketet, a bátorságot és még sok mást ahhoz, hogy megtudjuk, merre

keressük a helyes utat. Persze, ha mindezt nem kapjuk meg a családuktól. Sajnos ez egyre gyakoribb. Ki tudja, lehet a család számára is ösztönző a mi kitartásunk és lelkesedésünk a vallásunk iránt?! Szerintem mindenki igényli, mindenkinek szüksége van egy láthatatlan támaszra, az Istenre, akiben vakon hisz. Ezért is lenne olyan fontos a vallásos neveltetés.

Gyakran azt is kérdezik tőlem: miért is jó a cserkészlet?

Nagyon nem szeretem, ha ezt kérdezik tőlem, mert tudom, hogy megint szárazra kell beszélnem a számat. A cserkészlet megtanít arra, hogy becsüld azt, amid van. Arra, hogy szeresd és elfogadd a körülötted élőket. Ad neked egy elképzelést a körülötted zajló életről. Bátorsággal és magabiztossággal ruház fel. Megtanít hétfőn reggel az első órán is mosolyogni, amikor tudod, hogy még minimum hét ilyen óra vár rád. A cserkészlet által igaz barátokra találsz. Olyan emberekre, akiknek szüksége van rád és a munkádra. Eljuthatsz általa számos gyönyörű helyre. És így tovább, és így tovább. Csak, hogy biztosan mindenki megértse miről is beszélek: a cserkészlet nem egy pusztán hobbi, amivel akkor foglalkozunk, ha épp eszünkbe jut. A cserkészlet egy életforma, ami ott van az élet minden egyes percében és kitölti a sok-sok fekete, üres hétköznapot. Átsegít a mélypontokon, és segít talpra állni.

A cserkészlet által tudod majd meg, hogy ki vagy te igazán és hol a helyed ebben a világban.

Anitics Szuzi, 16. számú Szilágyi Erzsébet Cserkészcsapat, Csantavér

„Látod azt a csillagot fönt magasan az égen? Arrafelé fordítsd csónakod orrát, a csillagot válassz vezéredül. Más szóval: felfelé törekedj!”

(Bi-Pi, a cserkészlet atyja)

Szent György

„Icipici csapatunk, kiscserkészek mi vagyunk..”

Vajdaságban több helyen is foglalkoznak kiscserkészzel, ám a legtöbb helyen többségben vannak a cserkészkorosztályhoz tartozó, felső osztályokba járó gyerekek. Szabadkán az 52. Számú Kosztolányi Dezső cserkészcsapatban is aktívan működik egy kiscserkész raj.

Mi is az a kiscserkész?

A kiscserkész 7-10 éves gyermek korának és képességének megfelelő foglalkozás. Céljai a jellemnevelés, az készségfejlesztés, a magyarságszeretet és a közösségi nevelés. Mivel a kiscserkészkorú gyermeknek más a lelki, értelmi és érzelmi világa, a kiscserkészlet sajátos terület, alapjaiban különbözik a cserkészlettől: még csak előkészítés a cserkészletre. A szabadkai csapatban sajnos sokan nem tudták megtapasztalni, milyen is kiscserkésznek lenni, és sokan, amikor szembesülnek vele, hogy milyen fog-

A kiscserkész foglalkozások általában egy mesén alapulnak, mindent játékosan tanulunk meg: a foglalkozáson sokat játszunk és énekelünk. Fontos, hogy egy gyermeknek sok élményt szerezzünk, akár egy foglalkozással, akár egy nyári táborral, amiből később építkezni tud.

Két szabadkai kiscserkészt kérdeztem kiscserkész életükről, hogyan kezdtek és hogyan élnek meg jelenleg a cserkészéletet. A kérdéseimre Újhelyi Csanád és Tomek Martin válaszolt:

Hol hallottát először a cserkészetről?

Martin: Anyukám mesélt a cserkészetről, és amiket mesélt, azok nagyon megtetszettek, és úgy döntöttem, hogy elkezdem a cserkészletet.

Csanád: Apukám mesélt róla, hogy a cserkészekkel sokat tudok majd kirándulni, lesznek nyári táborok, és én nagyon szeretek kirándulni, így mindenképp ki akartam próbálni, milyen is cserkésznek lenni.

Tomek Martin

Újhelyi Csanád

lakozások, táborok vannak a kiscserkészek részére, akkor elszomorodnak, hogy milyen nagy kár, hogy az ők nem voltak kiscserkészek. Nagyon sok alapot ad a kiscserkészlet egy cserkész életében, sok-sok élménnyel és tapasztalattal leszünk gazdagabbak, ha kiscserkészként kezdjük cserkészéletünket. Sok vezetőnkön meglátszik, hogy volt kiscserkész, mert annyi motivációt és tapasztalatot szerzett kiscserkész korában, hogy most vezetőként teljesen másként bánik a gyerekekkel.

A kiscserkészlet törvényei:

1. A kiscserkész engedelmes és segítőkész
2. A kiscserkész szereti a rendet

A kiscserkészjelszó:

Visszamosolyogni mindenre, visszamosolyogni az Istenre.

A kiscserkész három jó tulajdonsága:

igazmondó, vidám, tisztá

Jelenleg a szabadkai 52. sz. Kosztolányi Dezső cserkészcsapat tagjai vagytok, ezen belül melyik rajba és őrsbe tartoztok?

Martin, Csanád: (egyszerre) A Csodaszarvas rajba és a Róka őrsbe tartozunk.

Az őrsön belül vannak feladatok. Nektek mi a feladatok a Róka őrsben?

Csanád: Én a kendőfelelős vagyok, a foglalkozás elején meg kell néznem, hogy azok, akiket már felavattak, hozták-e a kendőjüket a foglalkozásra.

Martin: Én a felszerelés-felelős vagyok, ami azt jelenti, hogy ha valamit gyártunk, készítünk, akkor az őrsnek biztosítom az eszközöket. Kipakolom, majd később visszapakolom a dobozba.

Már lassan egy éve cserkészkedtek, mi az, ami még mindig motivál benneteket, hogy folytassátok a cserkészletet?

Martin: Nekem nagyon tetszik, hogy a foglalkozásokon sokat játszunk, és hogy érdekes dol-

gokat tanulunk, meg sok jó barátot szereztem az elmúlt évben, tetszik, hogy a kirándulások folyamán megismerkedhetünk sok cserkészzel.

Csanád: Nekem a nyáron volt egy nagyon jó élményem, a táborban megkaptam a kék kendőt, ez megtetszett és motivál, hogy tovább fejlődjek és még több jó dolgot tanuljak meg.

Van-e valami kedves élményetek ebből az egy évből a cserkészlettel kapcsolatban?

Martin: Egy palicsi kirándulás, ahol sokat játszottunk és harcoltunk egy tavasztiúndréval, az nagyon jó volt.

Csanád: Nekem a nyári kiscserkészlet tanyázás.

A cserkészlet táborok, főként a kiscserkészlet táborok valamilyen keretmesével zajlanak. Számotokra szimpatikus-e, hogy az egy hetet egy mese kíséri végig?

Martin: Igen, nekem tetszik, nagyon szeretem az ilyen kirándulásokat is, és a táborokat is.

Csanád: Igen, nekem nagyon tetszik, mert így sok mindent a mesén keresztül tudunk megtanulni.

Meséljete nekem egy kicsit a nyári tábori élményeitekről!

Martin: Amikor anyukám említette, hogy van lehetőség kiscserkészlet táborba menni, rögtön azt mondtam, hogy én megyek. Számomra eddig ez volt az egyik legnagyobb cserkészélmény. Nagyon tetszett, hogy mindennap másik mesébe vándoroltunk, különböző feladatokat kellett megoldanunk mindennap, sok-sok játék és kézműves foglalkozás volt. Tetszett, hogy mi is mesehősökként éltük át ezt a tábort, és hogy a vezetők is mesebeli hősökké változtak.

Csanád: A tábor nekem nagyon tetszett, szinte minden napról van legalább három szép élményem, talán az egyik legjobb, amikor kirándultunk és elmentünk a Bálint-tóra fürdeni, és ott sem csak simán pancsoltunk a tóban, hanem Alice Csodaországába csöppentünk, ahol egy vízi akadálypályán kellett átmennünk. Nagyon jó volt, remélem ebben az évben is jó lesz a tábor, már nagyon várom.

Mit mondanátok pajtásaitoknak, miért jó cserkészletre járni?

Martin: Hát, én nem akarok dicsekedni, de én már egy éve cserkész vagyok, és büszke vagyok rá. Mindenkinek csak ajánlani tudom, mert egy nagy élmény.

Csanád: Sok új barátot lehet szerezni, sokat lehet játszani és sok-sok jó dolgot tanulhatunk.

A fiúk szinte megállás nélkül mesélték élményeiket, és idéztek fel az újabb és újabb emlékeket. Öröm volt őket hallgatni, hogy ilyen nagy beleéléssel mesélnek cserkészélményeikről.

A képes összeállításon keresztül pedig betekintést nyerhettek ti is, milyen volt a 2016. évi kiscserkészlet táborunk.

Úri Szűcs Réka st. csapatparancsnok,
52.sz. Kosztolányi Dezső cserkészcsapat,
Szabadka

PÁL, KATA, PÉTER, JÓ REGGELT, MÁR ODAKINN A NAP FELKELT!

Egy nap a cserkész táborban

(Naplórészlet)

Az első nap egy táborban mindig érdekes, izgalmas. Talán a legmeghatározóbb pillanat, amikor először kerülünk szembe az erdővel, a körletünkkel. Tulajdonképpen a semmiből építünk magunknak „otthont” hét vagy akár tíz napra is. Hogy mégis milyen egy napunk a táborban?

– Pál, Kata, Péter, jó reggelt, már odakinn a nap felkelt! Öt perc múlva reggeli torna! – kezdik az ébresztést vezetőink. Mindig izgalmas az, amikor a legnehezebben ébredő emberke képes ezt átaludni. Ezt én soha nem értettem. Már akkor kidob a hálósák, amikor a szomszédjainknak énekelnek. Miután nagy nehezen felráztuk a nehezen ébredőt, és már nem alva jár, elindulunk (olykor futólépésben) a reggeli tornára. A legtöbben még kócos hajjal, félig betűrt pólókkal, karikás szemekkel és pulcsikban alkotunk egy kört. Egy órs még mindig hiányzik. Minden nap ők késnek. Én soha nem futnék plusz köröket a késés miatt. Inkább a lehető legpontosabb leszek. Amikor ők is megérkeznek, elkezd a napos tiszt a tornát.

– Ma az állatkertbe látogatunk. Mindenki kezdjen el helyben sétálni!

Egy reggeli torna a világ legkreatívabb dolga, voltam már ez alkalommal kukac egy almában, turista egy nagyvárosban, de van, aki csak simán megfuttat minket. Persze az előzőek érdekesebbek.

Miután megjártuk az állatkertet, jöhet a nap következő pontja, a zászlófelvonás. Ez az egyik legfontosabb része a napunknak. Ekkorra eltűnnek a kócos hajak, a pulcsit felváltja a cserkész-ing. Egy dolog marad meg. A szem alatti lila karika. Az ott marad mind a tíz napra, és kitartó barátunk lesz a nap minden pontjában. Az egyik srác melegítőnadrágot vett fel az inghez. Mint tudjuk, az nem megfelelő.

– Hány éve vagy cserkész? – kérdi a napos tisztünk.

– Közel három.

– Akkor mégis mi történt a farmeroddal? Eddig az volt rajtad.

– Két nadrágot hoztam – feleli felve, a társai pedig vörösödnek mellette. – Amit hordtam, túl piszkos. Hatásszünet, eközben a vezetőink egymásra néznek összeráncolt homlokkal.

– A másik fennragadt a fán, és nem tudtuk leszedni. Amint kimondta azt, hogy fa, társai hangos nevetésbe kezdtek, az egyik el is sírta magát. Hogy mégis hogyan került fel a fára a nadrág, vagy hogy mi lett a sorsa? Magam sem tudom pontosan. Nem az én dolgom.

Jöhet hát a reggeli. Mindig izgalmas a szabadban enni harminc emberrel. Mindig jókat elbeszélgetünk. Mégis, személyes kedvencem a mosogatás. Háromfázisú mosogatónk van. Mire mind sorra kerülünk, könnyedén előfordulhat, hogy egy szivacs helyett egy idegen villa akad kezünkbe. Így kerülnek legkönnyebben a dolgok a szegyenfára. Ide jut minden, aminek nincs gazdája. Vagyis van, csak nem vigyázott a dolgára. Ha erről a szegyenfáról vissza akarod szerezni a sajátodat, előfordulhat, hogy tenned kell érte valamit.

Miután ezekkel is végeztünk, jöhet a délelőtti program. Rengeteg lehetőség van, és minden nap más. Ma pont körletépítés zajlik.

– Te Feri! Menjek én a latrinához? – kiabál egy fiú az őrstársának.

– Nem kell, árkold körbe inkább a sátrunkat! – jön egy tompa hang, valószínűleg a latrina mélyéből.

Eközben mi a lányokkal épp az asztalunkon gondolkodtunk. Legjobb megoldás két fa közé építeni azt, de mégis mi a teendő, ha nincs két egymáshoz közeli fa? Döngölnünk kell végül is. Mindegy, az eredmény ugyanolyan király lesz, maximum több erőfeszítésünkbe kerül a második opció. Egy sípszó vágta félbe a mondandóm. Gyülekező lesz. Menetelve és nótaszóval lemegyünk az alakuló térre.

– Forgó következik. Öt perc múlva találkozunk ugyanitt. Füzeteket és bögréket hozzatok magatokkal. Oszolj! – dobantunk és visszamegyünk a körletünkbe. A forgóról azt kell tudni, hogy különböző állomások vannak, és mindenhol más-más érdekes dolgot csinálunk. Lehet olykor kézműveskedni, cserkésztorizni és még sok minden mást is. Előszedtem a füzetem, útra kész vagyok.

– Ja! Csapok a fejemre, a bögrém majdnem itt maradt.

Nyoma sincs a bögrének. Megáll a szívem egy pillanatra. Ha nincs nálam, az csak egyet jelenthet.

Lemegyünk az alakulóra. Gyorsan szétnézek, nincs a csajkafán sem. Véletlenül a szakácsunkra téved a tekintetem, épp minket néz, bal oldalán ott virít a kis kék bögrém. Gyönyörű, sóhajtok.

Megkezdődnek a forgók. Először két másik őrssel énekelni voltunk. Nagyon szeretek népdalokat tanulni, meg úgy magában énekelni is.

Miután vége a forgónak, van szabad húsz percünk. Elmentem a bögrémért.

– Visszakaphatnám a bögrémért? – nézek boci szemekkel a bácsira.

– Hát persze – elmosolyodik. Én már nyúl-nék is a bögrémért megkönnyebbülve. – Egy jó kis népdal után – fűzi hozzá.

Életemben először énekeltem egy szakácsnak. Eközben persze mindenkinek, aki végignézte a „szenvédésem”. Mosoly költözött egész napra az arcára.

A délutánok mindig gyorsan elmúlnak. Észbe sem kapok és máris a tábortűznél ülök. Ez a kedvenc részem. Mindig tudatosodik bennem ekkor, hogy még egy nappal kevesebb, és közben kikapcsolódom. Énekelgetünk, és persze előadjuk a tábortűzi számainkat. Itt a legjobb átgondolni a napunkat és hát úgymond pontot tenni az i-re.

Zászlófelvonás következik, majd mindenki nyugovóra tér. Pár pillanat alatt álomba merülünk. Majd újra felcsendül a sátrunk előtt a Pál, Kata, Péter.

Anitics Szuzi, 16. számú Szilágyi Erzsébet Cserkészcsapat, Csantavér

A cserkészek védőszentje Szent György, a sárkányölő lovag. Sárkányra ugyan nem vadászunk, viszont készíteni könnyen tudunk. Amellett, hogy egy nagyon szórakoztató foglalkozás, a cserkészetben tanult néhány csomót is gyakorolni tudjuk sárkánykészítés közben. A sárkányok fajtája, formája ma már oly sokszínű, fel sem lehetne sorolni az összeset. Az alábbiakban egy egyszerűbb sárkány elkészítését írom le, a neve: sikló-sárkány. Tüzet nem tud okádni, de akár már kisebb szélben is fel tud repülni.

Hol és hogyan reptessünk?

Nálunk, itt Vajdaságban sajnos ritka az igazán jó sárkányeregető időjárás, de azért szellő mindig akad. Érdemes nagyobb vízfelületek mellett próbálkozni, mivel a nagyobb víztömeg által lehűtött levegő és a parton gyorsan felmelegedő levegő egy állandó, kis szelet eredményez, ami a víz felől fúj a part felé.

Mindenképp ügyeljünk a biztonságra. Kerüljük azokat a helyeket, ahol a sárkányunk fennakadhat egy fán, villanyvezetéken stb. Egy autós sem örülne neki, ha véletlenül pont a szélvédőn landolna egy nagy "valami", szóval a környező utaktól is álljunk távolabb.

Érdemes egy segitőt megkérni, hogy tartsa a sárkányt, amíg mi letekerünk az eregető zsinór-ból 10-15 méternyit. Álljunk úgy, hogy a szél a hátunk mögül fújjon a sárkány felé. Vezényszóra a segítő elengedi a sárkányt, mi meg lépünk néhány lépést hátra, meghúzva a zsinórt, hogy segítsük a felszállást. Nem mindig sikerül elsőre.)

A sárkány landoltatásához pedig lassan tekerjük fel az eregető zsinórt, amíg a segítőnk már odafutva óvatosan meg tudja fogni a sárkányt.

Érdemes magunkkal vinni a sárkányeregetéshez néhány tartalék alapanyagot, szerszámot. Így, ha szükséges, a helyszínen el tudunk végezni apróbb javításokat.

Az elkészítéshez szükséges anyagok:

2 darab, legalább 45 cm hosszú hurkapálcica

Szemeteszsák, ami legalább 50 cm hosszú

Zsineg (gomblyukvarró cérna)

Szívószál

Hurkapálcica ma már a legtöbb írószertboltban beszerezhető. Kézműves foglalkozásokhoz használják. Válasszunk ki két egyenesebb, egészségesebb darabot. A szemeteszsák fajtájával ér-

Így neveld a sárkányodat!

demes kicsit kísérletezni. Fontos, hogy a zsineg könnyű legyen, mivel a sárkánynak a zsineg súlyát is fel kell emelnie. Viszont nem szabad nyúlania és nagyon csúsznia, ezért a horgászszsineget (damil) felejtjük el. Jó az erősebb cérna, vagy a kertészetben kapható sodrott zsineg.

Szükséged lesz még a következő szerszámokra: sniccer, olló, hosszabb vonalzó, filctoll, cellux

Érdemes először a SABLON-t felvinni egy megfelelő nagyságú kartonra. Erre a célra használjuk egy erősebb kartondoboz oldalát. Így mindig megmarad a sablonunk, és akár több sárkányt is gyorsan el tudunk készíteni.

Fogjunk egy szemeteszsákot, és az 1. ábra alapján vágjuk le ollóval vagy vonalzó és sniccer segítségével az alját. Így a 2. ábrán található hengert kapjuk. A zsák oldalát ne vágjuk el! Terítsük szét az asztalon, helyezzük rá a sablont úgy, hogy a sablon széle a zsák hajtásához illeszkedjen (3. ábra), rajzoljuk körbe filccel, majd vágjuk ki. Ha nagyon könnyen szakad a zsák, akkor azt is megtehetjük, hogy a vágás előtt a vonalakon belül végig leragasztjuk átlátszó ragasztószalaggal. Így a vágás után ez a ragasztószalag megerősíti a vitorla széleit. Az így kivágott vitorlát szétterítve megkapjuk a 4. ábrán látható formát. A két hurkapálcikát az ábrán látható helyekre erősítjük cellux-szal. Ha hosszabb a hurkapálcica, akkor a felesleget előtte vágjuk le. A 4. ábra a. pontja alatt található egy módszer a hurkapálcica végeinek rögzítésére. A túlnyúló ragasztócsíkokat hajtsuk mögé. Erre a részre a legjobban, ha sima ragasztószalag helyett szigetelőszalagot használunk.

Kantárnak hívjuk azt a zsineget, amit a sárkányhoz rögzítünk. Ez egy körülbelül 120 cm hosszú zsineg, amit a vitorla csúcsaihoz kell kötni a képen látható helyre. Erre a legjobban módszer, ha keményebb szívószálal ollóval olyan hosszúra vágunk, mint amilyen széles a ragasztószalag. Ezt pedig a 4. ábra b. pontja alatt mutatott módon a vitorlához erősítjük. Ebben már bele tudjuk fűzni a kantárt.

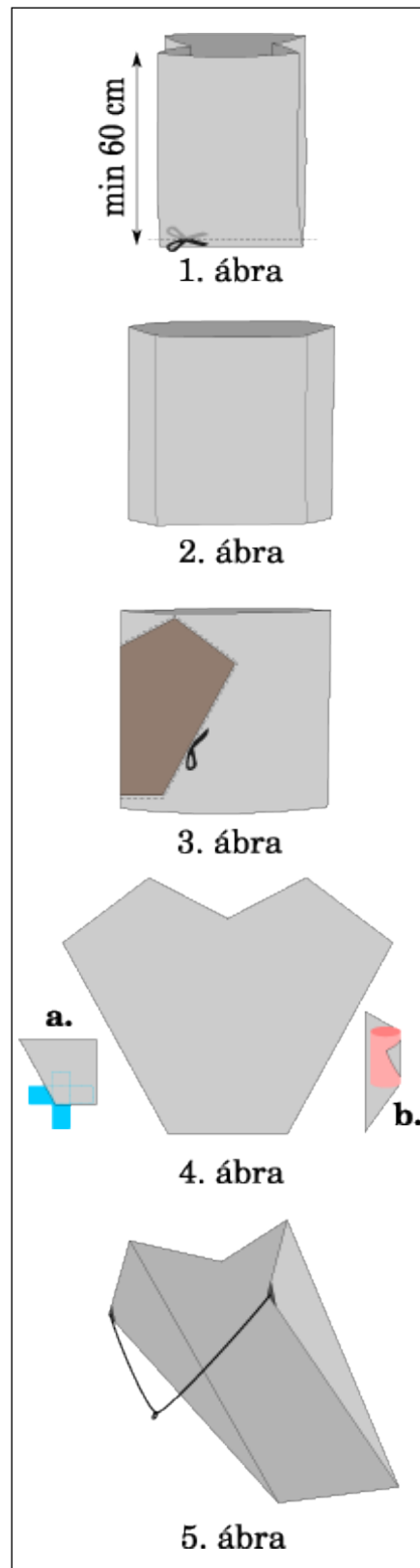
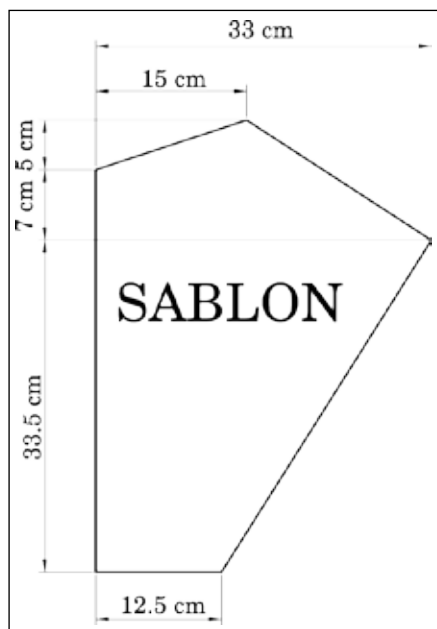
A kantár két részből áll. Egy legalább 120 cm-es zsineget a vitorla két csúcsához kötünk. Erre az egyszerű kettős csomót használjuk, csak két csomó helyett három csomóból kötjük.

A másik rész rövidebb és a zsineg egyik végét dupla sváb hurokkal kötjük a hosszabb zsineg közepére. Ez a csomó nagyon jó, mert tud csúszni a hosszú kötélen, de megszorítva biztosan tart. A másik végére egy dupla állóhurokot kötünk. A képeken szándékosan vastagabb kötelet használtam, hogy a csomók jól kivehetőek legyenek, de természetesen a gyakorlatban vékony zsineget használunk. Az eresztőzsinór végére szintén egy állóhurokot kötünk, amit egy svábhurokkal kötünk a kantár állóhurka fölé.

Ez a megoldás azért olyan egyszerű, mert egyrészt a kantár nagyon könnyen szabályozható, másrészt egy eresztőzsineget könnyen le és fel tudunk szerelni más-más sárkányra. Egy próbarepülés után érdemes kiszínezni a sárkányunkat. Farkat is ragaszthatunk az aljára, bár ez a repüléshez nem szükséges, pusztán dekorációként szolgál.

Megtörténhet, hogy a sárkány oldalra húz vagy forog. Ilyenkor érdemes ellenőrizni, hogy a két fele egyforma-e. Könnyen meglehet, hogy valamelyik oldala nagyobb lett. Még valószínűbb, hogy csak egyszerűen a kantárzsinór közepére kötött csomó nincs középen.

Összeállította: Popov Tihomir cserkésztiszt

Akadálypálya az 1848/49-es események tükrében

Aprilis 7-én a temerini cserkészcsapatok szervezésében megtartottuk a Vajdasági Magyar Cserkészszövetség idei első rendezvényét. A szövetségi akadályverseny minden évben nagy népszerűségnek örvend. Sajnos a kedvezőtlen időjárás miatt nem sikerült a tervezett útvonalakat, illetve színhelyeket megvalósítani. Ezek a temerini határ nyugati, és keleti része lettek volna, ehelyett a program fő helyszínét a temerini Kókai Imre Általános Iskola biztosította. Sem a szervezők, sem a résztvevők kedvét nem rontotta, hogy módosult az akadályverseny útvonala, így egy faluportyát élvezhettek a résztvevők. Vajdaság minden részéről érkeztek résztvevők: Szabadka, Csantavér, Martonos, Zenta, Muzslya... Persze a helybeli cserkészcsapatok is képviseltették magukat. Közel 130 cserkész jött össze a rendezvényen.

Az akadályverseny fő feladata előre megtervezett útvonalon kialakítani „akadályokat”, amelyeket a résztvevők megoldanak, és ezáltal

tudjuk felmérni tudásukat, helytállásukat, valamint a kommunikációkészséget. A cserkészek, az őrsvezetőjükkel együtt, őrökben teljesítették az akadályokat. A szervezők külön programmal készültek a legkisebbek, illetve az idősebbek részére. A feladatok azonosak voltak, mégis másképpen előkészítették, és másik útvonalat használtak.

A cserkész módszerek magukba foglalják a keretmese fontosságát. Egy akadálypálya nemcsak feladatok összessége egy adott útvonalon, hanem a kerettörténete, a mese, a játék teszi sokkal színesebbé, élvezhetőbbé. A program keretmeseje az 1848-49-es forradalom és szabadságharc volt. Az őrsvezetők (századvezetők) előző hétvégén levelet kaptak a hadügyminisztertől. Ebből értesülhettek a március 15-ei eseményekről és arról, hogy szükség van a magyar honvédekre, ezért az akadályversenyre már mint honvédjelöltek jelentkeztek külön táborokba. A megnyitót követően Mészáros Lázár és Petőfi Sándor

felelevenítették a közelmúlt eseményit, és a lelkesítő beszédet követően minden század megkapta a táborba jutáshoz szükséges információt, térképet. Miután minden honvédjelölt sikeresen elvégezte a kiképzést, visszatértek az iskolába.

Az ebédet követően a kiscserkészek egyéni ügyességi játékokban vettek részt az iskola épületében, ahol rátermettségükért jutalom érmét kaptak. Közben a nagycserkészeknek stratégiai játékot szerveztek az iskolaudvarban. A temerini park lehetőségeit kihasználva, a program zárása előtt, az összes résztvevőt megmozgató számháborúra került sor.

A szervezők elégedettek voltak a résztvevők jelentkezésével, és lelkes helytállásukkal. Ezúton szeretnének köszönetet mondani a Vajdasági Magyar Cserkészszövetségnek, a különböző helységekből érkezett vezetőknek, a média képviselőinek és mindenkinek, aki hozzájárult a program megvalósításához.

Patarica Edvin st.

Százharmincan a rendezvényen

Mi fán terem a regösség?

Aregöscserkészet a cserkészet egy olyan szakága, amely arra törekszik, hogy ápolja és átadja a fiataloknak a magyar népi kultúra örökségét, hagyományait, melyek által büszké lehetnek magyarságukra. Alapját a kismesterségek rejtelseibe való betekintés adja, illetve a magyar néptáncok, népdalok iránti érdeklődés és azok elsajátítása.

A regösök törekszenek az ifjúság néprajzi ismereteinek fejlesztésére, népi hagyományok, szokások felelevenítésére, és a játékok átélésére. Régen saját szórakoztatásra tanulták és adták át egymásnak a népdalokat, játékokat és mondókákat, amelyeket jó kedvvel adtak elő a tábortűznél is. A régmúltban rendszeresen szerveztek regös gyűjtőutakat és kirándulásokat jellegzetes magyar tájakra. 1925-ben falujáró mozgalmat indítottak a regöscserkészekkel a nemzetmegtartás és az önazonosság építése céljából. A gyűjtőutak során leírták a falusi viszonyokat, a fazekasság, a szövés, a fonás, a kosárkészítés, a fafaragás, az ostorkészítés és a nemezelés munkamenetét. A magyarság megtartásának egyik hathatós eszköze volt a regőzés. Népszerűsége hozta létre a Gyöngyösbokrétá mozgalmat, amelynek egykori tagjai szervezték meg az első Röpjül, páva! népdalversenyt az 1970-es években.

A regöscserkészetet Magyarországon kívül ápolják még egyebek között Erdélyben, Németországban, Szlovákiában és Amerikában. Én 2015-ben egy németországi kisfaluban vettem részt az első regöstáboromban, ahol

A regöscserkészetet Magyarországon kívül ápolják még egyebek között Erdélyben, Németországban, Szlovákiában és Amerikában

megközelítőleg száz, Németországban élő magyar fiatallal együtt készültünk fel a húsvéti ünnepekre és a locsolkodásra. Élmény volt együtt táncolni, énekelni és feleleveníteni a tavaszi népszokásokat. 2016 nyarán pedig egy Kárpát-medence túra keretein belül megismerkedhettem a clevelandi regöscserkészekkel, akik bejárták Vajdaság magyar lakta falvait, megismerve a vajdasági mezőgazdasági munkákat, népviseleteket, hajviseleteket és a népdalokat is a Csizmadia család jóvoltából. A regösség számomra egy életforma, amellyel megőrizhetem azt, aki vagyok.

Farkas Zsóka

Cserkészbemutató

Romániai Magyar Cserkészszövetség

Név: Szántó Réka

Lakhely: Szatmárnémeti, Románia

Örsöd neve: Tigris örs

Cserkészcsapat: 44. Dsida Jenő

Életkor: 16

Legjobb tábor: (neve, melyik évben volt és hol) Segédörsvetőképző, 2014, Nagyenyed

Legjobb cserkészélmény: Az RMCSSZ által rendezett 25. jubileumi emléktáborban részt vettem egy rohampályán, ahol a cél az volt, hogy minél kevesebb idő alatt teljesítsünk minden egyes pontot. Mindegyik egy külön kihívás volt. A legutolsó volt a legizgalmasabb, amikor is át kellett csúszni egy sárral ellátott területen, ahol a végén leöntötték egy veder vízzel.

Hobbim: Gyakran biciklizek, imádok zenét hallgatni, illetve verseket s könyveket olvasni.

Kedvenc népdalom: Akkor szép az erdő, mikor zöld...

Üzenet a vajdasági gyerekeknek: Azt szeretném üzeni a vajdasá-

gi gyerekeknek, hogy amint lehet, csatlakozzanak a helyi cserkészcsapatukhoz, mivel a cserkészlet nemcsak élményeket nyújt, hanem egy új családot is, ahol mindenki ön maga lehet. Hisz a cserkészlet nemcsak annyit jelent, hogy védjük a természetet, ez egy életforma. Kívánom, hogy mindegyikőtök megtapasztalja azokat az élményeket, amelyeket én is átéltem 6 év alatt.

Külföldi Magyar Cserkészszövetség

Név: Pigniczky Vajk, Öv.

Lakhely: Cleveland, OH, USA

Örsöd neve: Vidra Örs

Cserkészcsapatod száma és neve:

14 sz. Görgey Arthur

Életkor: 16

Legjobb tábor: Kcs. ÖV 2016

Legjobb cserkészélmény: Regös körút, 2016 nyara

Hobbim: Barátaimmal tölteni az időt

Kedvenc népdalom: „Bi-Pi azt mondta”

Üzenet a vajdasági gyerekeknek: Ne féljete új dolgokat megpróbálni, akkor is, ha esetleg félelmetesnek tűnnek.

Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség

Név: Belovics Alexandra

Lakhely: Ukrajna, Kárpátalja, Beregszász

Örsöd neve: Több mint hét éve a Katicabogar örs tagja, emellett másfél éve a Süni örs örsvezetője vagyok.

Cserkészcsapat: Beregszászi 4. Számú Bendász István Cserkészcsapat

Életkor: 16

Legjobb tábor: A legjobb egyértelműen a 2010. évi Túrja Polena-i tábor volt, ugyanis ez határozta meg a leginkább, hogy én tovább szeretném folytatni a cserkészkedést. Ez volt az első cserkész táborom, s azelőtt hét nap alatt sosem gazdagodtam ennyi élménnyel. A keretmese Attiláról, a hun királyról szólt. Itt kovácsolódtam össze örstársaimmal, itt ismertem meg a vezetőket, itt építkeztem először, itt ettem reggelire 9 évesen öt lekváros kenyérrel is többet, itt avattak fel kis cserkészzé, ráadásul itt aludtam először több napot a szüleim nélkül. S azóta nem probléma, ha meglátok elmászni magam mellett egy bogarat. Mindig szívesen emlékszem vissza az ott eltöltött időszakra.

Legjobb cserkészélmény: Legjobb cserkészélményem a 2015-ben elvégzett Bugaci Örsvezetőképző tábor. S habár a táborban átéltem nehéz napokon keresztül egészen a képesítés megszerzéséig még nem gondoltam volna, de így visszatérve az a 11 nap vált életem egyik legfontosabb élményévé, feledhetetlen programokkal, barátokkal, nevetéssel, könnyekkel és meglepetésekkel.

Hobbim: A cserkészlet mellett szívesen nézek sorozatokat, olvasok, táncolok és igyekszem minél több időt tölteni a barátaimmal. Rengeteget utazgatok, szeretek belecsöppenni ismeretlen dolgokba.

Kedvenc népdalom: Több népdal is van, amit szeretek, de kiemelném a Haza is kéne már menni... címűt.

Üzenet a vajdasági gyerekeknek: Kívánom, hogy Isten vezesse utatokat és áldjon meg rengeteg cserkészélménnyel! Járjatok mindig nyitott szemmel, figyeljétek a környezetetekben lévő lehetőségekre, s használjátok ki azokat!

Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség

Név: Jankulár Tamás

Lakhely: Kürt, Szlovákia

Örsöm neve: Zajos Zergék

Csapatom: 22. számú Majer István cserkészcsapat

Életkor: 16

Legjobb tábor: Mindegyikben volt valami maradandó, nem tudnék egyet kiemelni.

Legjobb cserkészélményem: Amikor örsvezetővé avattak

Hobbim: cserkészlet, zene, foci

Kedvenc dalom: Kimegyek a doberdói nagy hegyre

Üzenet: Üdvözlünk Titeket innen Felvidékről, remélem, sok alkalmunk lesz majd a közös munkára, szórakozásra a világ más magyar szövetségeivel együtt.

Cserkészjáték

Honismeret játék

Minden játékos kap egy papirost, amelyen Magyarország vázlatos térképe látható (térképből indigópapírral kirajzolva). A vázlaton 8-10 kis kör van, mindegyik mellett egy szám. A játékosok feladata meghatározni, hogy az egyes körök mely városoknak, nagyobb községeknek felelnek meg. Megoldható a dolog úgy is, hogy ahol falitábla áll rendelkezésre, a vezető arra rajzolja a térkép-vázlatot a számozott városkarikákkal, a játékosok pedig papírra írják a megfejtést.

Ismételjük a történelmet!

Sok apró papírlapot készítünk kemény papírból. Az egyik oldalára egy történelmi évszám, a másik oldalára az ennek megfelelő történelmi esemény rövid megnevezése kerül (pl. 1526, Mohácsi vész). A papírlapok összekeverve, egy dobozban az asztal közepére kerülnek. A játékosok sorban húznak egy-egy lapot, hangosan leolvassák, ami rá van írva, és igyekeznek megmondani, ami a másik oldalon lehet. (Az évszámról az eseményre következtetnek és fordítva.) Minden hibás válasz rossz pontot jelent.

Öregebb cserkészcsapatok, amelyek már több évre tekinthetnek vissza, ennek mintájára ismételhetik csapattörténetüket is. (1926, Nemzeti Nagytábor) Ezt a játékot érettségire készülő fiúknak is ajánljuk.

Jelige: „DJ”

Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes, kétségek között vergődő fiú vagyok. Nem tudom miért történik, és ezért idegesít, hogy egyetlenegy rendes lányt sem tudok felcsípni. Már soknál próbálkoztam, de mindig balul sült el. Kosarat kaptam. Általában az egykorú lányoknál próbálkoztam, meg néhány, pár évvel idősebbnél is, de sikertelenül. Nem tudom, talán túl fiatalnak tartanak? Azt mondják a barátaim, hogy a lányok az idősebb fiúkat kedvelik. De én tudom, hogy ez nem mindig így van. Volt már velem is, hogy jól indultak a dolgok, és azután hirtelen vége lett. Lehet, hogy azért, mert kövérebb vagyok az átlagnál? Vagy talán azért, mert több idő kell az ismerkedéshez, én pedig főleg akkor próbálkozok, amikor táborban vagyok, vagyis nyáron. Mit tehetnék? Kérlek, segíts!

Válasz:

Kedves DJ!

Sajnos a leírtak alapján azt feltételezhetem, hogy olyankor, amikor táborban vagy, eléggé nyomulósan viselkedsz a lányokkal. Messziről látszik már, hogy mire megy ki nálad a játék, ami a lányok zöménél nem jó hatást vált ki. A viselkedéseden kell csiszolnod inkább, mert a súlyfelesleget, ha egy jópofa, kedves fiú vagy, nem is veszik észre. Mindenesetre, a súlyfeleslegen is dolgoznod kell egy kicsit, elsősorban az egészséged miatt, és az önbizalmad erősítésének céljából. Ha csak teheted, egy kicsit többet mozogj, tornázz, sportolj, amivel feszesebbek, rugalmasabbak lesznek az izmaid, megváltozik a testtartásod, alakul a „formád” is, amihez csatlakozhat az énképed változása és az önbizalmad növekedése is. Azt is tudnod kell, hogy ha „fel akarsz csípni” lányokat, az legtöbbször nem jön be, mert a lányok nem kedvelik, ha „felcsípni valónak” tartják őket. Nagyon fontos, hogy ne „AKARJ” mindenáron felcsípni valakit! Azért maradtál hoppon a lányoknál, mert rögtön észrevették, hogy „nagyon akarod” a dolgot, és nem tiszta szívvel, őszinte érzésekkel fordulsz feléjük. Szerintem sokkal hatásosabb lenne, ha előbb megtanulnál barátkozni a lányokkal ott-hon, és nem csak a táborokban gyakorolnád a dolgot. A barátkozást, a kapcsolatteremtést azokkal együtt tanulhatod meg, akik közelieliek hozzád, akikkel sokat vagy együtt. És fontos, hogy jól érezzétek magatokat egymás társaságában, és beszélgetsetek mindenről. Arról is, hogy mit kedvelnek, mit nem, mi az, ami tetszik nekik, és mi az, ami taszítja őket. Barátkozás közben ismerhetjük meg a legjobban a másik nemet, és a barátkozás tanít meg bennünket (a szüleink és a családunkon belüli kötődés és szeretet mellett) arra, hogyan kell szeretni, és hogyan kell viselkedni egy közeli kapcsolatban, egy másik emberrel. Barátkozhatsz az iskolában (az osztálybeliekkel szünetben, tanítás előtt és után, a szakkörökön, és más tevékenységek alatt), az utcabeliekkel, a művelődési egyesületben, a sportklubban, táncklubban stb. Hogy ne legyen kellemetlen a dolog, fogj össze a barátaiddal és együtt „gyakoroljátok” a barátkozást, szervezzetek közös együttlétet, „programot” a lányokkal. Tudnod kell azt is, hogy ha őszinte vagy ahhoz, aki nagyon vonzó a számodra, és megfigyeled, megérzed, megtapasztalod, hogy te is tetszel a lánynak, akkor nyert ügyed lesz. Közben számítanod kell arra is, hogy el is utasíthatnak, hogy fájdalmas is lehet a dolog, de mindez annak a hosszan tartó, örökös tanulási folyamatnak a része, amit ÉLETnek nevezünk. A kapcsolatok alapját pedig nem az akarás és az akarat képezi, hanem a bennünk élő érzelmek.

Jelige: „Tina”

Kedves Bizi!

Segíts, mert tetszik egy srác, aki sajnos egy másik lánnyal jár. Bevallotta, hogy tetszek neki, hogy én is helyes lány vagyok, de nincs szándékában összeveszni azzal a másik lánnyal. Annyit már elértem, hogy SMS-

ezünk, meg Facebookon barátok vagyunk, de én ennél többre vágyom. Kérlek, mondd meg, mit tegyek, hogy jobban felfigyeljen rám?

Válasz:

Kedves Tina!

Te megtetted, amit megtehettél! A fiú felfigyelt rád, és ebben a pillanatban ennél jobban felfigyelni valakire nem is lehet! Választ is kaptál tőle. Ha azonban még nagyobb nyomást gyakorolsz a fiúra, erőszakosabban, nyomulósabban viselkedsz, pont az ellenkezőjét váltod ki benne, mint amit szeretnél. Te léptél. Most legyél türelmes, hagyd, hogy a fiúban megérjen a dolog. Neki is tisztáznia kell, hogy mit is akar valójában. Ne felejtse el, hogy mindig kettőn áll a vásár! Ha mégis a másik lánnyal marad, ne búsulj sokáig, biztos, hogy már ott forognak körülötted a fiúk és várják, hogy te is meglásd őket.

Jelige: „Tuli”

Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek, adjál tanácsot, hogyan oldjam meg a problémámat! Hetedikes lány vagyok, 13 éves, és először lettem olyan igazából szerelmes. El is kezdtem járni a fiúmmal. A gond az, hogy a szüleim erről nem tudnak. Nem merem megmondani nekik, mert félek attól, hogyan fognak reagálni. Az az érzésem, mintha napról napra jobban és jobban ellenőriznének, és szigorúbbak is velem. Az eszemmel tudom, hogy féltene, de jó lenne, ha a féltésük nem lenne annyira nehéz nekem. Eddig még nem csókolóztunk a fiúval, mert én nagyon félttem, de megtörtént, és nagyon jó volt. Most attól félek, hogy ezt a szüleim megtudják, és véget vetnek minden szépnek. Normális ez? Segíts!

Válasz:

Kedves Tuli!

Ha hiszed, ha nem, a serdülők zöme megélte és megéli mindazt, amit te is. A vágyakozást, a szorongást az ismeretlen miatt, a félelmet a szülőktől stb. A szülőknél, akik odafigyelnek a gyerekeikre, nagyon jó megérzésük van, hogy valami történik gyermekükkel. A te szüleid is azért lettek szigorúbbak, mert látják, hogy valami történik veled, hogy nem vagy a régi. Valószínűleg azt is meglátták rajtad, hogy szerelmes vagy, de nem tudják, hogy kiről van szó. Ne felejtse el, hogy nem veled kezdődik a világ, a szüleid is ugyanezen mentek keresztül annak idején. Annak is nagy a valószínűsége, hogy az ő szülei is hasonlóan viselkedtek velük, mint most ők veled. Gondot okoz nekik, hogy titkolózol, hogy nem beszélsz velük és nem tudják, hogy mit is érzel pontosan, gyakran álmodozol... Lehet, hogy megtörtént, hogy nem értél haza időben, és tényleg féltene. Először is – beszéljess velük! Mondd el nekik, hogy mit érzel, ki a fiú, aki olyan nagyon tetszik neked. Mutasd meg nekik, és biztosítsd őket arról, hogy nem hanyagolod el a tanulást és az iskolai feladataidat sem. A nyitottság és a közlékenység a szülőkkel általában eredményesebb stratégia, mind a titkolózás, hazudozás. Megtörténhet, hogy az első pillanatban tiltásokkal találod majd szembe magadat, hisz nekik is meg kell tanulniuk, hogy megváltoztál, hogy már nem vagy csak az ő kicsi lányuk, és hogy elindultál a nővé, a felnőtté válás útján. A szülőknél időre van szükségük, hogy alkalmazkodjanak az új helyzethez. Hagyd, hogy utolérjenek téged. Ehhez neked is türelmesnek és megértőnek kell lenned. Ne hazudozzál nekik, igyekezzél betartani a szüleid által felállított szabályokat. Ha látják, hogy bízhatnak benned, ők is változtatnak a hozzáállásukon.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Csukás István: Süssü, a sárkány*

Lepke, lepke, kis lepke

Egy számarkóró bólogatott, hajlongott a szélben, le-föl, le-föl. Azután már nem hajlongott, hanem csodálkozva hasalt a földre. Süssü lépett rá, majd döngő léptekkel tovább ment: dam, dam, dam!

Ismeretlen helyen járt, csodálkozva forgatta a fejét jobbra-balra, gyönyörködött a piros, sárga, kék virágokban, lassan a szíve is megkönnyebült, nem fájt már neki annyira, hogy kitagadták! A sárkánykirály döngő hangját sem hallotta, s a testvérek gúnyos nevetését is elvitte a szél.

Csak ment, ment dübbenő léptekkel: düb, düb, düb! Ha sziklához ért, átgyalogolt rajta, ha patakhoz ért, átugrotta.

Hát ahogy így ment, meg gyalogolt, meg patakot ugrott, egyszer csak egy gyönyörűsége rózsabimbón meglátott egy gyönyörűsége lepkét!

Abban a minutumban megállt, mint akit vilám sújtott, vagy mint egy cövek, amit a földbe vertek! Még lélegzetet sem mert venni. Csak nézte, csak nézte a gyönyörűsége lepkét a gyönyörűsége rózsabimbón!

Majd mikor már eleget gyönyörködött a lepkében, elhatározta, hogy megfogja! Lassan, ropant lassan lépett egyet előre, és lassan, ropant lassan kinyújtotta a kezét.

Hát ahogy kinyújtotta a kezét, árnyékot vetett a rózsabimbóra és természetesen a lepkére is! Nem nagy árnyékot, akkorát csak, mint egy üstfedő. De a lepke nem szerette az árnyékot, még ha akkora is, mint egy üstfedő, kényeskedve megbillegtetta a szárnyát, és továbbroppent, napsütötte helyre.

Süssü báván nyúlt a rózsabimbóért, leszakította, s mivel a lepke már nem volt rajta, jobb híján megszagolta. Szívta, szagolta a kellemes rózsailatot, de a rózsailat nem nagyon szerette, ha sárkányorr szívja, szagolja, jól megcsiklandozta hát belülről, mire Süssünek könnybe lábadt a szeme, s egy óriásit tüszentett. A közeli fák meghajoltak, a virágok a földre lapultak, a lepke pedig kényeskedve vitorlázott tova a légáramlason.

Süssü utánalódult, a rózsabimbót nem dobta el, de megfogadta, hogy nem szagolja meg többet!

Így lebegtek, bukdácsolnak, ficáinkoltak át a réten. Elöl a lepke lebegett, hátul Süssü bukdácsol, leghátul meg Süssü farka ficáinkolt.

Süssü most már semmi mással nem törődött, csak a lepkét figyelte, s követte óvatos léptekkel mindehová.

Így azt sem vette észre, hogy a közelben a királyi favágók vágják a fát. Már szép nagy halom felvágott és elfűrészelt fahasáb magasodott, s épp az utolsó fának készülődtek neki a királyi favágók nagy buzgón. Vagyis az egyik favágó megpökte a markát, megmarkolta a fejsze nyelét és odasuhintott. A fa meg se rezdült, mivel hatalmas, vastag törzsű fa volt. De a királyi favágók nem csüggedtek. Most a másik pökte meg a markát, markolta a fejszenyelet, s csapott oda a törzshöz. És most mintha a fa megrezdült volna egy kicsit! Azután újra az egyik csapott oda, majd újra a másik!

Ekkor egy lepke szállt át a fejük felett, de oda se figyeltek.

Eppen az egyik favágó akart suhintani a fejszével, mikor a hatalmas fa recsegett-ropogott, s

gyökerestül kiemelkedett a földből! A favágók a szájukat is eltápták a csodálkozástól.

De nem sokáig tátották, mivel meglátták Süssüt. Mert Süssü húzta ki tövestől a hatalmas fát, mivel útjában volt, nem látott tőle. Csak megfogta két ujjal, és kirántotta a földből! És barátságosan rámosolygott a két favágóra, s még barátságosan köszönt.

– Jó napot kívánok! Bocsánatot kérek a zavarásért, nem láttak erre egy lepkét?

De hát hiába volt a mosolygás és a köszönés, mivel a favágók nem láttak még sárkányt, se barátságosat, se barátságaltant! Ők csak azt látták, hogy két ujjal kihúzza a hatalmas fát a földből!

Vagyis égne a föld minden hajuk szála a rémülettől, majd eldobálva a fejszét, hanyatt-homlok menekültek.

– Jaj, jaj! Egy sárkány! Egy sárkány! – óbégatnak, mikor már biztos távolban jártak.

Süssü kissé csodálkozva nézett utánuk, eldobta a hatalmas fát, a hatalmas fa ráesett a halomba rakott tűzifára, a tűzifa meg mind legurult az útra.

De Süssü ezzel sem törődött, kereste a lepkét, hogy merre lehet?

A lepke egy sziklán sütkérezett, finoman regettette gyönyörű szárnyait.

Süssü a lélegzetét is visszafogta lépegetett a szikla felé. Észre se vette, hogy a szikla túoldalán két taligás köfjű erőlködik, veselkedik! Cöveket vertek a szikla alá, rudakat dugdostak a résbe. Majd a rudak alá álltak, s óriásit nyögve megemelték a sziklát.

Ekkor ért oda Süssü.

– Hórukk! – kiáltotta a két köfjű.

A lepke kényeskedve felemelkedett s elrepült.

Süssü felemelte a sziklát, mintha közelről akarná megnézni, hogy nincs-e ott a lepke.

A két köfjű fenékre tottyant, s már éppen egy cifra káromkodást akartak kanyarítani, mikor az egyik meglökte a másikat, s halkan, mint a kinek elment a hangja, ezt suttogta:

– Egy sárkány! Egy sárkány! Egy sárkány! Jaj!

– He?! Mi?! – förmedt rá a másik, aki háttal ült Süssünek. – Ugyan már, te oktondi! Még hogy sárkány!

Majd nyögve feltápáskodott, s ekkor meglátta Süssüt.

– Jaj, sárkány! Meneküljünk! – kiáltotta, s uccu neki, fakeszt, szélesebben rohant lefele a hegyről. A másik meg utána.

– Álljatok meg! Álljatok meg! – kiáltott utánuk Süssü. – Ezek meg hova futnak? Álljatok meg, kérdezni akarok valamit!

De nem válaszolt neki senki, a két taligás már hegyen-völgyön túl járt. Letette hát a sziklát, épp a taligára. A taliga ripityára ment. Süssüt egy kicsit elszomorította, hogy így menekülnek előre, búsan lógatta a fejét, s motyogott az orra alatt: De hát miért? De hát miért?

Majd meglátta a lepkét, abbahagyta a fejlődést és a motyogást, s boldogan mosolyogva elindult feléje.

* A Süssü, a sárkány Csukás István 1976-ban írt bábfilmsorozatának meseregény-változata. A televízióból ismert meseregény főhőse Süssü, az egyfejű sárkány, aki, miután háromfejű apja kitagadta, az emberek közé kerül. Legjobb barátja a Kóbor királyfi, fő ellensége pedig Torzonborz király. A király befogadja és megteszi udvari főszárkánynak. Az eredeti karakter és a mese Miroslav Nastasijevic: Süssü, a sárkány c. rádiójátékából (1971) ered, amelyből egy dramaturg ötlete alapján készítették bábjátékot. Később ez szolgált Csukás István meseregényének alapjául.

Otthonunk legkoszosabb helyei

Gondoltad volna, hogy a számítógép billentyűzetén vagy a távirányítón esetenként több baktérium és vírus telepszik meg, mint a vécékagylóban? A mosogatóba pottyantott gyümölcsöt talán többen kérdés nélkül elfogyasztanák, a vécébe ejtett holmit viszont biztosan nem. Pedig a nem gondozott mosogató, a fürdőkád, a fogkefének és azok a tárgyak, amiket sokat, sokan fogdosunk, óhatatlanul baktériumok és vírusok lakhelyéül szolgálhatnak.

A **konyhai mosogatóban** például láthatatlan mikroorganizmusok nyüzsögnek. Ennek oka, hogy a táányérokrol, edényekről leöblített ételmaradékok táptalajul szolgálnak ezen apró élőlények számára. Azzal, hogy a mosogatót tiszta vízzel kiöblítjük, még nem akadályoztuk meg a baktériumok elszaporodását. Érdemes naponta egyszer tisztítószert és víz keverékével átöblíteni, és ezzel megtisztítani a dugót is. Ne feledkezzünk meg utána az alapos kézmosásról.

A **fogkefénekkel** igencsak bizalmas viszonyban vagyunk, mégsem fordítunk kellő figyelmet a tisztaságára. A leöblített és nedvesen elől hagyott fogkefének baktériumok és vírusok tenyészhetnek. Ha a szánkban lévő nem lennének elegendőek a sörtek benépesítéséhez, jön az utánpótlás: sokszor a vécé lehúzásakor a fürdőszoba levegőjébe kerülő, kórokozókat tartalmazó permet mikrobái pont rajta talál-

nak kényelmes otthonra. Megelőzés: először is a fogkefét olyan helyre tedd, ahol gyorsan megszárad, és ne legyen túl közel a vécéhez. Másodszor, a **vécé tetejét** a lehúzás előtt ajánlott lehajtani. Harmadszor, a fogkefét gyakran érdemes cserélni, és betegség után mindenképp vegyél újat.

A **távirányító** nem tiszta...? Ne lepődjete meg túlságosan: a távkapcsoló egyike a legkoszosabb tárgyknak, ami a lakásban a kezünkbe kerülhet. Megoldás lehet az alkoholos törölkendővel való fertőtlenítés, illetve a mindig hatásos kézmosás.

Így is tárolható a fogkefe

A tisztaság fél egészség

Ha a számítógépnél eszel, rátüsszentesz, vagy kézmosás nélkül ülsz le gépezni, **billentyűzeted** mikroorganizmusok tanyájává válhat. Ne egyél a számítógép mellett, és mindenképp óvd a gépet a morzsáktól. Ha mégis morzsás lesz, rázd ki belőle, vagy óvatosan porszívózd ki, és időnként töröld át a billentyűzetet alkoholos kendővel (ne legyen túl nedves!). Ne felejtse el megtisztítani az egeret sem.

Benne fürdünk, mégsem elég tiszta: a **fürdőkádak** többsége, ha nem mossuk ki megfelelően, számos baktériumot tartalmaz. Megoldás: a kádat fürdés után tisztítószerez vízzel érdemes kimosni, és száraz törülközővel áttörölni. Tipp: megfelelő kézmosással elkerülheted, hogy a kórokozók a szemedbe, orrodba, szádba kerüljenek, vagy hogy átvidd őket másokra.

A tökéletes táska kiválasztása

kát akarsz-e viselni. Ha állítható pántú táskát vásárolsz, ez persze nem okoz gondot. Vedd figyelembe, hogy minél hosszabb a szíj, annál nehezebbnek érzed majd a súlyt, amit cipelsz!

Szín

A legjobb, ha már előre tisztázod magadban, milyen színű táskát szeretnél. Fontos, hogy passzoljon az egyéniségedhez, az alkalomhoz, és jó, ha az aktuális trendnek is megfelel. Ha nincs konkrét ötleted, akkor vagy a kedvenc színedet választod, vagy egy olyan darabot, amely a lehető legjobban passzol a ruhatáradhoz!

Zárhatóság

A táska egyik legfontosabb tulajdonsága a jó zárhatóság, hiszen értékeid biztonsága a leglényegesebb dolog. El kell döntened, melyik megoldást választod: a cipzárt, a csatot, vagy inkább mágneset.

Praktikusság

Fontos, hogy a táska megfeleljen a célnak. Csak a kulcsod és a telefonod fogod benne tartani? Akkor igazán felesleges egy nagyobb darabot vásárolni. Ha azonban olyan táskát veszel, amit mondjuk egy bulira is cipelni fogsz, és szeretnél néhány cuccot beletenni, akkor hiba lenne egy miniatűr darabba gyömöszölni az egészet.

Extrák

Melyek azok az extrák, melyekre szükséged lesz a későbbiekben? Fontosak számodra az apró zsebek, a kisebb zugok a táskádban?

Ha már jó előre átgondolod, milyet szeretnél, akkor nem kerülhetsz olyan helyzetbe, hogy tanácstalanul állsz a sok táska között. Tehát ne felejtse el a külalak mellett fontos a biztonság és az, hogy kényelmesen elférjenek benne a dolgaid.

Megtalálni az ideális táskát? Szinte lehetetlen! Az egyiknek a fazonja tetszik, a másíknak a színe, de ami a legjobb lenne, túl kicsi... Segítünk választani!

Forma

Egy feltűnő táskát akarsz viselni, vagy egy könnyed, letisztult formát, mely szinte észrevétlen marad? Ha szereted a feltűnő dolgokat, akkor bátran válogass a csatos, zsebes darabok között.

Pántok

Vékony pántú táskát akkor érdemes választani, ha nem akarsz nehéz cuccokat belepakolni, hiszen könnyen belevághat a bőrödbe. Azt is szem előtt kell tartani, hogy váll- vagy kézítás-

A jó bornak is kell a cégér

Történelmi múltú falvakban, városokban gyakran ma is láthatunk régi cégéreket, amelyek egy-egy kisebb bolt vagy vendéglő bejárata felett jelzik, hogy mit lehet ott megjavíttatni vagy megvásárolni. A cégérek többféle anyagból és sokféle formában készülhettek. Stílusuk, szerényebb vagy cifrább megformálásuk az adott kor világát is őrzi. És bár az elektromossággal működő feliratok jóval feltűnőbbek és természetesen technikában is gazdagabbak, a cégérek művészete vagy egyedisége legalább annyi érdekességet vagy egyszerűen szépséget tartogathat.

Honnan jött a szó?

A szó a német *mutatni* jelentésű *zeigen* (ejtsd: *ceigen*) szóból ered, s a *Zeiger* („mutató”) közvetítésével került át a magyarba, ahol több szólásból, kifejezésből is ismerhetjük. A legismertebb ezek közül természetesen *A jó bornak nem kell cégér*. (Noha ezt manapság egyre inkább vitatják)

Mik voltak a cégérek?

A cégéreknek van ugyan közük a céhek címerehez, de csak annyiban, hogy mindkettő tartalmazhatja a céh jellemző foglalkozásának szimbólumát. A címereknek az esetek többségében jóval több funkciójuk volt, mint a cégéreknek, s emellett szigorúbb formai követelményeknek is meg kellett felelniük. A cégérek készítői viszont sokkal több szabadsággal rendelkeztek. Mivel azonban ők sem igen tettek mást, mint hogy a szóban forgó cég termékét festették meg vagy formálták meg fémből, gyakori volt, hogy a céhek ládáin, kancsóin vagy pecsétjein ugyanaz az ábra vagy jellegzetes forma volt látható.

Csizmától a szalmaköteget

Kezdetben olykor csupán egy kis zászló jelezte, hogy hol működik valamilyen műhely, idővel azonban egyre finomodtak és gazdagodtak ezek

fodrászműhelyt,

a jelzések. A középkortól az utcák már teli voltak a legkülönbébb, figyelemfelhívó fatáblákkal, majd kiálló rúdra függesztett, többnyire fémből kovácsolt tárgyakkal, amelyek egyértelműen megmutatták, hogy mit készítenek és árulnak az üzletben.

A kézművesipar fejlődése során egyre többféle tárgy került ki a cégérekre. A csizmadiák csizmát, a lakatosok hatalmas és díszes fejű kulcsot, a szabómesterek ollót, a pékek pedig többnyire jókora perecet akasztottak ki a műhelyük fölé. Petőfi egy verséből azt is tudjuk, hogy a borbélyok egy tányért tettek ki. Akkoriban ugyanis az ő legfőbb tevékenységük a foghúzás és az érvágás volt, és annak az a tányér volt az egyik legjellemzőbb kelléke, amelyben egyébként a szappanhabot is felverték a borotváláshoz. Az asztalos műhelyhez egy gyalu vezetett el, a mészárosok pedig egy jól kifaragott ökröfje. A kádárok ajtaja felett egy hordó lengedezett, jól

kovácsműhelyt jelző cégér

látható abroncsokkal, amit az emberek egyébként nemigen kevertek össze a borkimérésekkel, mert azoknál a középkortól inkább a kancsó járta. A patikáknak pedig kezdetben, amikor még drogériák voltak, valamilyen „fűszerszám”, vagyis növény volt a cégérük, csak később került ki rájuk Aszklepiosz jelvénye, a botra tekeredő kígyó.

Cégér után cégtábla

A XVIII. századtól a városokban fizetni is kellett a cégérjogért, kinek-kinek a gazdagsága alapján.

A cégéreket azután a XIX. század közepétől a nagyobb vállalkozásoknál fokozatosan felváltották a cégtáblák, vagyis a falra kitett feliratok. Ezek persze alkalmanként továbbra is használták a cég termékeinek képeit vagy szimbólumait, de itt már az írás volt a fontos, és nem a látvány. A cégérek ettől kezdve a kisebb kereskedelmi egységek vagy boltok, műhelyek bejáratait ékesítették.

A fémfeldolgozás fejlődésével egyre inkább jellemzővé váltak a rengeteg díszítő elemet tartalmazó, ötletes kovácsolt vascégérek, amelyeknek már a tartó elemüket is sokkal több fantáziával formálták meg. Kecsesen ívelő és gazdag ornamentikával elkészített cégérek ezrei lepték el az utcákat, tereket a kereskedelmükben is fejlődő településeken. A XIX. században, amely az ipari fémöntés virágkorát is jelentette, a művészi igényű vaskályhák és egyéb használati tárgyak mellett a cégérek is egyre gyakrabban készültek öntöttvasból. Az öntöttvas cégéreket nemcsak azért őrzik meg még ma is, mert tartósak és kevésbé rongálja meg őket az idő, hanem mert szépek. Művészi értékükkel sokat hozzátesznek a városképhez.

Pékséget,

gyógyszertárt,

A Valami Amerika 3-hoz írtak dalt

A Halott Pénz mára az egyik legismertebb magyar együttes, de nem volt ez mindig így, a siker váratott magára. Az egész szólóprojektként indult, 2004-ben. Marsalkó Dávid egymaga alkotta a Halott Pénzt. A pécsi zenész egyedül írta a szövegeket, a zenéket, amelyek kezdetben nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket és így elmaradt a nagy siker és a népszerűség is. Dávid egy interjúban arról beszélt, hogy mindenféle munkákat elvállalt. Azt is erősen fontolgatta, hogy Angliába költözik és elhelyezkedik egy fénymásoló cégnél. Azután úgy döntött, hogy még egy kicsit kitart és egyelőre nem adja fel, a nehézségek ellenére sem. Az első videoklipjét 2011-ben az Angard című dalához készítette el, ezzel elérte, hogy felfigyeljenek rá és lassan megjött a várva várt siker is. Az Angard a 2010-ben megjelent Fogyasztás előtt felrázandó című albumon található. Ez volt a Halott Pénz második lemeze, az első egy évvel korábban adták ki Fejjel lefelé címmel.

Ezek után nagy változás történt. A Halott Pénz kibővült, olyannyira, hogy héttagú együttesé vált. Jelenleg is heten alkotják, habár időközben sor került tagcserékre is. Az együttes ily módon 2013-ban adta ki első lemezét, Szólj anyunak, hogy a városban vagyok címmel. Ekkor már fokozott figyelem irányult rájuk, és több rangos díjat is kaptak. A legutóbbi albumukat 2016-ban jelentették meg Űlni. Örülni. Megörülni. címmel, és ezt a lemezt már kifejezetten nagy várakozás előzte meg.

Tavaly nyáron nagy megtiszteltetés érte a zenekart. Herendi Gábor rendező felkérte őket, hogy írjanak dalt a Valami Amerika harmadik részéhez. Az együttes tagjai szerint csupán egy- valamire kérte meg őket, hogy amennyiben lehetséges, a szövegben hangozzon el az, hogy: valami Amerika. Marsalkó Dávid arról is beszélt, hogy nagyon megörültek a felkérésnek. Kihívásnak és izgalmas feladatnak tekintették, mert már régóta foglalkoztatta őket, hogy milyen le-

het filmzenét szerezni. Nagy örömeikre ezt végre kipróbálhatták, egyébként is nagyon szeretik a Valami Amerika filmeket. Ennek eredménye lett a Mindenre ráveszel című dal, amely a február közepén megjelent *Valami Amerika 3* egyik betétdalává vált, a zeneszámmal pedig videoklip is készült. A dal létrejöttében közreműködött Kőváry Zoli is, akivel már nem először dolgoztak együtt, a Minden szobában kell egy álom és az Erre még meghívlak című zeneszámokhoz is hozzájárult.

A Halott Pénz immár nem csupán kis klubokban, hanem nagy csarnokokban is fellép, amire korábban nem volt lehetőségük. Épp most vannak túl egy mini turnén, a múlt hónapban Győrött és Debrecenben koncerteztek, most hatodikán pedig Budapesten. E hónap vége felé Pécsen zenélnek a Pécsi Egyetemi Napok keretében, majd pedig elindulnak negyedik erdélyi turnéjukra, amely során Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Sepsiszentgyörgyön, Székelyudvarhelyen, Csíkszeredán és Kolozsváron lépnek fel. Azután lassan eljön a nyár és a fesztiválszezon, így fesztiválokon állnak majd színpadra. Az együttes tagjainak elmondása szerint mindig nagy izgalommal várják a tavaszt, az erdélyi turnét és a fesztiválokat, de ugyanúgy szeretik

a telet is, amikor főleg klubokban lépnek fel. Utóbbit azért, mert sokkal személyesebbek a koncertek és lehet lassúbb, melankolikusabb dalokat is játszani.

A Halott Pénzt sokan leginkább a hiphopba sorolják, habár Dávid szerint a zenéjüket valójában a változatosság jellemzi és nem is igazán szeretik a stílusmeghatározásokat. A frontember úgy véli, hogy mindig is rengeteg zenei hatás érte őket és ezek megmutatkoznak a zenéjükben is. Dalszerzőként és producerként is arra összpontosít, hogy ne legyen kiszámítható és mindig valami újdonsággal lépjenek meg a közönséget, sőt erre kifejezetten nagy hangsúlyt fektetnek. A rock ugyanúgy felelhető a dalaikban, hiszen nagyon szeretik a gitárt is, szívesen hallgatnak régi, legendás rock együtteseket, például a Led Zeppelint. A Halott Pénz zenéjét így az határozza meg leginkább, hogy mire milyen zenei élmények hatottak. Ahogyan azt Dávid mondta, akárcsak ők maguk, a zenéjük is egy nagy mix és több elemből áll. Amit még Dávid kiemel az interjúiban, hogy nem érdekli őket a bulvár és nem szeretnek ily módon a középpontba kerülni. A zenéről bárkivel szívesen eltársalognak, mert ez az igazi összekötő kapocs, de a magánéletüket meghagyják saját maguknak.

Befejeződik az Aranyélet

A HBO nagy sikerű sorozata, az Aranyélet 2015-ben indult el, a második évadot pedig 2016-ban láthatták a nézők. Nemrég kiderült, hogy készül a harmadik, egyben befejező évad is, amelyet összesen tekinthetnek meg a rajongók, és ezzel lezárul a sorozat. Úgy tudni, hogy harmadik évad néhány hónappal a második szezon záróeseményei után veszi fel a cselekmény fonalát. Habár nem sok idő telt el, a széria hőseinek élete nagyot változott. A sorozatba visszatér Thuróczy Szabolcs, Ónodi Eszter, Döbrösi Laura, Olasz Renátó, Végh Zsolt, valamint Danis Lídia, Rajkai Zoltán, Fekete Lovas Zsolt, Hevér Gábor, Trill Zsolt és Fullajtár Andrea. Hozzájuk csatlakozik Staub Viktória, Bakonyi Cilla és Borovics Tamás. A rendezők, Dyga Zsombor és Mátyássy Áron is visszatérnek.

Két új dallal rukkolt ki

Onika Tanya Maraj, azaz Nicki Minaj két új zeneszámmal lepte meg nemrég a rajongóit, egyik a Chun Li, másik pedig a Barbie Tingz. Nagy újdonságnak számít az, amikor Nicki Minaj önálló dalokat ad ki, hiszen leginkább a közreműködések jellemzik, gyakran vesz részt alkotói csoportok munkájában. Az említett két dalban ezúttal csak ő szerepel, így ez egyfajta visszatérésnek is számít, még ha mindvégig szem előtt is volt. A rapper az új dalokban egy új érat vetít elő, amihez hozzájárul az új külső is. Attól azért nem kell tartani, hogy ez kevésbé lesz színpompás és eltűnne a rózsaszín. Nicki Minaj eddig három lemezt adott ki, az elsőt 2010-ben Pink Friday címmel, ezt követte 2012-ben a Pink Friday: Roman Reloaded, a harmadik, a The Pinkprint pedig 2014-ben jelent meg. Nem is csoda, hogy a rajongók már tűkön ülve várják új lemezét.

Emma Thompson musicalt rendez

Az Oscar-díjas Emma Thompson musicalt rendez a Nanny McPhee, illetve A varázsdada című történet alapján. Ez főleg azért érdekes, mert annak idején a 2005-ben bemutatott filmben ő játszotta a címszerepet és ő írta a forgatókönyvet is, akárcsak öt évvel később, a 2010-ben játszott Nanny McPhee és a nagy bumm esetében. A film első részében megismerhettük Nanny McPhee-t, az ijesztő nevelőnőt, aki hét rosszcsont gyerekre vigyáz. A gyerekek azt képzelik róla, hogy boszorkány és minduntalan megpróbálnak borsot törni az orra alá. Kiderül viszont, hogy Nanny McPhee varázsképeségekkal rendelkezik. A második részben a varázsdada egy fiatal anyuka ajtajában jelenik meg. Úgy tudni, hogy a musicalben Emma Thompson nem áll majd színpadra, viszont ő írja a dalszövegeket is, pedig a zeneszerző Gary Clarke lesz.

Elhunyt Miloš Forman

Nyolcvanhat éves korában, április 13-án elhunyt Miloš Forman cseh-amerikai rendező. Forman a filmvilág egyik legjelentősebb rendezője volt. Az egykori Csehszlovákiában született, szülei a második világháború idején koncentrációs táborokban haltak meg, őt és bátyját rokonaik nevelték fel. Filmes karrierje már az elején, a hatvanas években ígéretesen indult, 1968-ban pedig Amerikába költözött. A kezdeti nehézségek után pályája felfelé kezdett ívelni. 1975-ben a Száll a kakukk fészkére című film nagy sikert hozott a számára, a rendezésért Oscar-díjat kapott. Nem sokkal később, egy újabb kultuszfilmet rendezett, a Hairt, 1984-ben pedig az Amadeust, amelyért ismét Oscar-díjjal jutalmazták. Forman ezek után is figyelemre méltó filmeket rendezett, ilyen a Valmont, a Larry Flint, a provokátor, az Ember a Holdon és a Goya kísértetei.

Tudod-e, hogy...

...mi a minotaurusz?

Bikafejű, embertestű szörny, amely Kréta szigetén élt. Minosz király egy labirintusba záratta, és Tézeusz ölte meg Ariadné segítségével.

...mi a szirén?

Félig nő, félig hal volt. A mitológia szerint egy szigeten éltek ezek a lények; énekükkel magukhoz csalogatták a hajósokat, a hajók pedig zátonyra futottak és összetörték. Ithaka királya, a fortélyos Odüsszeusz csak úgy tudta elkerülni a szerencsétlenséget, hogy hajósai fülét viasszal betömte, magát pedig erősen az árbochoz kötözte.

...mi a Kerberosz?

Háromfejű, kígyó farkú kutya. Az alvilág bejáratát őrizte. Héraklész 12 feladata közé tartozott, hogy a Kerberoszt megszelídítse és föl vigye a földre. Manapság a szigorú őröket szokás Kerberosznak, Cerberusnak nevezni.

... mi a griff?

Sasfejű, szárnyas oroszlán: a babiloni és egyiptomi mitológiából került át a görögökhöz, az élet győzelmét szimbolizálta a halál felett. Griffek őrizték az ismeretlen északi földek aranyát. Mint az erő jelképei, gyakran láthatók középkori címereken is.

Találd ki!

Melyik vízben nincs homok?

Hány feje van az embernek?

Melyik mérték a legolcsóbb?

Hogy hívják a gyereket magyarul?

Ki beszél a világ minden nyelvén?

(Gyere ide!, a visszhang)

(Megfejtés: a könnyben, öt; egy feje, két kéz - és két lábfeje, a szemmérték,

Ládák és lakatok

Ádám és Éva egy kis ládikában küldhetik egymásnak a leveleiket. A gond az, hogy az Ádámnál levő lakatokhoz Évának nincs kulcsa, és viszont. Hogyan oldják meg a problémát? Nyitott ládában kulcsot nem küldhetnek egymásnak, mert azt a postás lemásolhatja.

(0 nyitott lakatját tették.)

Ádám az Éva lakatjával zárja le a ládát, amelybe előzőleg a levelet és az Éva lakatjával zárja le a ládát, amelybe előzőleg a levelet és az Ádám lakatjával. 2. Ádám nyitott ládában nyitott lakatot küld át, Éva beteszi a lakatját, és ismét visszaküldi a ládát Évának, aki saját lakatját ki tudja. Éva is rátesz egy lakatot, a ládikát visszaküldi. Ádám leveleszi a saját lakatját, és ismét visszaküldi a ládát Évának, aki saját lakatját ki tudja. Éva is rátesz egy lakatot, a ládikát visszaküldi. Ádám leveleszi a saját lakatját, és ismét visszaküldi a ládát Évának, aki saját lakatját ki tudja.

Megtalálsz egy hatágú csillagot?
(Megoldás: középen keresd!)

Logikai fejtörők

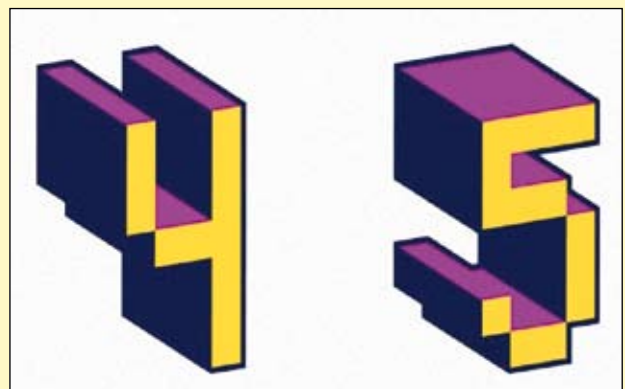
Nehéznek tűnhet, de törd csak az agyadat, aztán megtalálsz a megoldásokat!

1. Hány kockából áll a háromszög?

2. Ha 5 varrógép a gyárban 5 perc alatt 5 pólót készít, hány perc alatt fog 100 gép 100 pólót készíteni?

3. Milyen szimbólumra van szükség a 4-es és az 5-ös közé ahhoz, hogy a válasz az legyen, hogy több, mint 4, de kevesebb, mint 5?

(Megoldás: 1. A háromszög 10 kockából áll. 2. A helyes válasz 5 perc. Ha 5 gép 5 pólót gyárt 5 perc alatt, és annál több géppel rendelkezünk, akkor több pólót fog készíteni, ám ez nem fog több időt igénybe venni. 3. Tizedesponitot kell megadni! 4 és 5 közé.)

Tizenegy

Tomi jégkorongmérkőzés közben elalszik a tévé előtt. Az öccse keltegeti:

- Kelj már fel, tizenegy van!
- Kinek a javára? - ugrik fel Tomi.

Mi volt?

- Mi volt az indiánoknál a mobiltelefon?
- A futótűz.

Nincs fésű

A tanárnő reggel leszidja Pistikét:

- Ejnye, Pistike, már megint nem fésülköd-tél!
- Nincs fésűm, tanárnő, kérem.
- Akkor kérd el az apukádét!
- Neki sincs, mert nincs haja!

Hát

- Anyu, mi van ebédre?
- Hát...
- És még?

Japán kopasz

- Hogy hívják a japán kopaszt?
- Hajasima.

Ha kitalálok

Két szőke játszik.

- Ha kitalálok, mennyi pénz van a markom-ban, tiéd lehet mind a kétszáz dinár!

A fősvény

A közismerten fősvény ember bevezeti a zeneszobába a vendégét. A vendég körülnéz:

- De hiszen itt egyetlen hangszer sincs! - állapítja meg.
- Nem tesz semmit - mondja a házigazda.
- Itt lehet viszont a legjobbban hallani a szomszéd hifitornyát!

A hal haja

- Miért nincs a halnak haja?
- Mert sosem tudná megszárítani...

A leszakadt híd

Egy szakadék fölötti gyenge fahídra egyszerre lép rá a bolha és az elefánt. A súly alatt a híd letörik, az elefánt és a bolha a szakadékba zuhan. Lent fájdalmasan megszólal az elefánt:

- Nem megmondtam, hogy egyenként menjünk át?

Nyomatató

Mire jó a nyomtató?

- ???
- Lelassítja a papír haladását a szemetes felé.

Jelszó

Pisti imád a neten szörfözni. Apja megnézi, hogy milyen jelszót írt be: BatmanSuperman-Robin-Joker. Kérdezi tőle:

- Miért ilyen hosszú jelszót választottál?
- Legalább négy karakternek kellett lennie.

Fogyókúrázó zebra

- Mit mond a fogyókúrázó zebranő?
- Vigyáznom kell a vonalaimra.

Újságolvasó kutyák

- Az én palotapincsim újságot olvas!
- Tudom.
- Ki mondta?
- A német juhászsom.

A síró nyuszigyerek

A nyuszigyerek sírva megy haza. Az apja megáll előtte, feltűri karján az inget és így szól:

- Ki bántott, fiam?
- A medve! - szipogja a kisnyuszi. Az apja lehúzza a karján az inget és így szól:
- A te bajod! Miért kötekedtél vele?

Ejtőernyős indián

- Hogy hívják az ejtőernyős indiánt?
- ???
- Aaa... paccs.

Az artista

Vándorcirkuszhoz jelentkezik egy artista.

- Mit tudsz te, amit az én artistáim nem?!
- kérdi az igazgató.
- Húsz méter magasból háló nélkül fejest ugrok egy márványtömbbe.

Az igazgató kételkedve áll hozzá, de felveszi az artistát. Az artistának egy kikötése van: akármilyen történi, csak háromszor csinálja meg a mutatványt. Első előadás: mindenki kíváncsi a hihetetlen mutatványra, elkel az összes helyjegy. Az artista felmászik 20 méter magasra, fejével beleugrik a márványtömbbe, felkel, kutya baja. Vas-taps, hurrogás. Második előadás: beüzemelik a nagyobb férőhelyes sátrat, ez is megtelik. Artista felmászik, fejével a tömör márványba, felkel, semmi baja. Óriási siker! Harmadik előadás: a cirkusz kibérel egy stadiont. A mutatványnak már messze földön elterjedt a híre, alig férnek be a nézők. Márványtömbös-artisták pólók, extázis. Artista felmászik, leugrik, felkel, semmi baja. Tapsvihar, kasszarobbantás...

Az igazgató az előadás után odamegy az artistához:

- Fiam, ebből a számból meggazdagodhatnánk. Miért nem csinálod meg 3-nál többször?
- Azért, mert NAGYON FÁJ!!!!!!

Pisti kérdez

- Marika, mondták már neked, hogy te vagy a világon a legszebb lány?
- Még nem.
- Gondoltam.

Parkoló

Egy vastag szemüveget viselő idős néni megszólít egy kisgyereket az utcán:

- Kisfiam, átvezetnél engem az utca másik oldalára?
- Szívesen. Ott tetszik lakni?
- Nem, ott parkoltam az autóm.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Elérkeztünk idei 12. számunk nyereményjátéka eredményének kihirdetéséhez. Mint azt többen megfejtették, a két „karját kitáró” macska mintha csak a Titanic című filmből lépett volna ki. Többen megírták a Rose-t (Kate Winslet) és Jacket (Leonardo DiCaprio), a film női és férfi főszerepét oly sikeresen alakító színészek nevét is. James Cameron immár több mint húsz éve rendezte a népszerű filmet, melynek egyik legjellegzetesebb pillanata épp az a jelenet, amelyhez nagyon hasonló pózban a macskákat is láttuk két héttel ezelőtt. A helyesen válaszolóik közül a szerencse a **gunarasi Acsai Dorinára, a Dózsa György iskola hetedikesére** mosolygott. A nyertesnek gratulálunk, nyereményét a jövő hónap elején postázzuk a

Újabb feladványunk természetesen a mellékelt fotóhoz kapcsolódik. A felvételen egy madár látható karikával a csőrében. Tudod-e, milyen madár látható a képen, és melyik királyunkhoz kötődik. Ha igen, a választ küldjétek el címünkre, és máris esélyesek lesztek a nyereményre, ami nem más, mint egy könyv. Megfejtéseket **2018. május 3-áig** várjuk. Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs**

Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

ÁMV májusban

Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete XVII. alkalommal szervezi meg a vajdasági szintű, a szerbiai Oktatási Minisztérium által is elismert Általános Iskolások Művészeti Vetélkedőjét. A rendezvényt május 12-én, szombaton tartják.

Versenykategóriák:

Fogalmazás (3-4., 5-6., 7-8. osztály), *versírás* (7-8. osztály), *képzőművészet* (1-2., 3-4. 5-6., 7-8. osztály), *színjátszás* (kategóriák: alsósok, felsősök, a magyar nyelvet környezetnyelvként beszélő csapatok, magyar anyanyelvű, de idegen nyelven játszó csapatok (csoportlétszám: max. 20 fő, az előadás időtartama: max. 20 perc.), *szólóének* (1-2., 3-4., 5-6., 7-8. osztály; műfaj: gyermekdal, szórakoztató dal stb.; időtartam: 5 perc; alkalmazható hangszerek kíséret – hangszert nem biztosíthatunk), *versmondás* (1-2., 3-4., 5-6., 7-8. osztály), *versmondás a magyar nyelvet környezetnyelvként beszélők részére* (1-2., 3-4., 5-6., 7-8. osztály), *próza-mondás* (3-4., 5-6., 7-8. osztály; műfaj: bármilyen, csak népmese nem lehet), *szép beszéd* (7-8. osztály), *általános műveltségi teszt* (7. osztály).

A benevezést az iskolától mint intézménytől várjuk. Az iskolák minden kategóriában korcsoportonként 1 tanulót, illetve 1 színjátszó csapatot nevezhetnek be. A szervezők felhívják a résztvevők figyelmét arra, hogy a színjátszó kategóriában tartsák magukat a létszám- és az időtartam-korlátozáshoz! Benevezni még ma lehet.

Júniusig tart a PISA-felmérés

Júniusig tart Szerbiában a 15 éves diákok PISA-tesztelése, amelyen 222 közép- és általános iskola megközelítőleg 8000 diákja vesz részt. Elsősorban a gimnáziumok és a szakközépiskolák, valamint néhány általános iskola, köztük privát iskolák diákjait tesztelik. A 2002-ben született diákok alkalmazott tudását vizsgálják: a matematikai műveltséget, az alkalmazott természettudományi műveltséget és a szövegértést, valamint a pénzügyi alpműveltséget. A felmérés elektronikus úton történik, az eredményeket csak 2019-ben teszik közzé.

Szerbiában 2003-ban tartottak először ilyen tudásfelmérést, a diákok igencsak középszerű eredményt értek el. Az idei felmérésben 80 ország vesz részt. Évek óta a legjobb eredményeket a szingapúri és a thaiföldi diákok mutatják fel, az európai országok közül Finnország áll az élen.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetés!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs